МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Елабужский институт (филиал)
Факультет филологии и истории

УТВЕРЖДАЮ
Директор Елабужского института КФУ
Мерзон Е.Е.
"___"______________20___ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

История родной литературы Б1.О.1

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной язык и литература, дошкольное образование
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: заочное
Язык обучения: русский
Год начала обучения по образовательной программе: 2019
Автор(ы): Габидуллина Ф.И. , Даутов Г.Ф.
Рецензент(ы): Галиуллин Радик Рамилевич

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Даутов Г. Ф.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 20__г.
Учебно-методическая комиссия Елабужского института КФУ (Факультет филологии и истории):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 20__г.

Содержание

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине (модулю), соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

2. Место дисциплины в структуре основной профессиональной образовательной программы высшего образования

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий

4.1. Структура и тематический план контактной и самостоятельной работы по дисциплине (модулю)

4.2. Содержание дисциплины

5. Перечень учебно-методического обеспечения для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

6. Фонд оценочных средств по дисциплине (модулю)

6.1. Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы и форм контроля их освоения

6.2. Описание показателей и критериев оценивания компетенций на различных этапах их формирования, описание шкал оценивания

6.3. Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы

6.4. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций

7. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

7.1. Основная литература

7.2. Дополнительная литература

8. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети "Интернет", необходимых для освоения дисциплины (модуля)

9. Методические указания для обучающихся по освоению дисциплины (модуля)

10. Перечень информационных технологий, используемых при осуществлении образовательного процесса по дисциплине (модулю), включая перечень программного обеспечения и информационных справочных систем (при необходимости)

11. Описание материально-технической базы, необходимой для осуществления образовательного процесса по дисциплине (модулю)

12. Средства адаптации преподавания дисциплины к потребностям обучающихся инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Габидуллина Ф.И. (Кафедра татарской филологии, Факультет филологии и истории), farida-vip@mail.ru ; доцент, к.н. (доцент) Даутов Г.Ф. (Кафедра татарской филологии, Факультет филологии и истории), GFDautov@kpfu.ru

1. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине (модулю), соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

Выпускник, освоивший дисциплину, должен обладать следующими компетенциями:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОПК-4	Способен осуществлять духовно-нравственное воспитание обучающихся на основе базовых национальных ценностей
ПК - 3	Способен формировать представление у обучающихся о современной филологической науке и ее специфике
ПК - 4	Способен формировать у обучающихся умение применять филологические знания в профессиональной и общественной деятельности, межэтническом и межкультурном общении
УК-5	Способен воспринимать межкультурное разнообразие общества в социально-историческом, этическом и философском контекстах

Выпускник, освоивший дисциплину:

Должен знать:

- развития литературы XIX в; историю татарского народа и влияние истории в развитие литературы;
-основные тенденции развития литературы 1917-1960г.г.;
- влияние советской идеологии на литературу;
- творческое наследие советских писателей;
-творческую деятельность видных писателей начала XX века, этапы развития литературы данного периода.
- основные тенденции развития литературы 1960-1985г.г.

Должен уметь:

- оценивать эстетическое значимость произведений, определить круг проблем художественного освоения мира литературы начала XIX в.;
- находить образ лирического героя в поэзии;
- анализировать сюжетно-композиционные особенности эпических и драматических произведений;
- оценивать эстетическое значение произведений, определить круг проблем художественного освоения мира литературы начала XX в.
- анализировать эпические, лирические, драматические произведения;
- характеризовать художественный мир писателя, своеобразие его мировоззрения,пользоваться научной и справочной литературой; находить образ лирического героя в поэзии;
- характеризовать художественный мир писателя, своеобразие его мировоззрения, пользоваться.

Должен владеть:

- анализировать литературные произведения, найти лирического героя, анализировать сюжетно-композиционные особенности произведений прозы и драматургии;
- определять значения деятельности и вклад писателей в литературу своего времени;
- критически анализировать идеи и проблемы произведений;
- находить лирического героя в поэтических произведениях, анализировать сюжетно-композиционные особенности эпических и драматических произведений и дать характеристику образам.
- литературоведческого анализа художественных текстов;
- самостоятельного исследования литературного произведения
- определять значения деятельности и вклад писателей в литературу своего времени;
- критически анализировать идеи и проблемы произведении.

Должен демонстрировать способность и готовность:

- развития литературы XIX в; историю татарского народа и влияние истории в развитие литературы;
-основные тенденции развития литературы 1917-1960г.г.;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

- влияние советской идеологии на литературу;
- творческое наследие советских писателей;
-творческую деятельность видных писателей начала XX века, этапы развития литературы данного периода;
- находить лирического героя в поэтических произведениях, анализировать сюжетно-композиционные особенности эпических и драматических произведений и дать характеристику образам;
- литературоведческого анализа художественных текстов;
- самостоятельного исследования литературного произведения;
- определять значения деятельности и вклад писателей в литературу своего времени;
- критически анализировать идеи и проблемы произведении.

2. Место дисциплины в структуре основной профессиональной образовательной программы высшего образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.О.1 Дисциплины (модули)" основной профессиональной образовательной программы 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) (Родной язык и литература, дошкольное образование)" и относится к обязательным дисциплинам.
Осваивается на 1, 2, 3, 4 курсах в 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 семестрах.

3. Объем дисциплины (модуля) в зачетных единицах с указанием количества часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся

Общая трудоемкость дисциплины составляет 17 зачетных(ые) единиц(ы) на 612 часа(ов).

Контактная работа - 90 часа(ов), в том числе лекции - 42 часа(ов), практические занятия - 48 часа(ов), лабораторные работы - 0 часа(ов), контроль самостоятельной работы - 0 часа(ов).

Самостоятельная работа - 483 часа(ов).

Контроль (зачёт / экзамен) - 39 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: отсутствует в 1 семестре; зачет во 2 семестре; экзамен в 3 семестре; зачет в 4 семестре; отсутствует в 5 семестре; экзамен в 6 семестре; зачет в 7 семестре; экзамен в 8 семестре.

4. Содержание дисциплины (модуля), структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических часов и видов учебных занятий

4.1 Структура и тематический план контактной и самостоятельной работы по дисциплине (модулю)

N	Разделы дисциплины / модуля	Семестр	Виды и часы контактной работы, их трудоемкость (в часах)			Самостоятельная работа
			Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр. Болгар чоры әдәбияты. Алтын Урда чоры әдәбияты. Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр.	1	1	1	0	16
2.	Тема 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү. XVIII йөз әдәбияты. Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе. XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.	1	1	1	0	16
3.	Тема 3. Ш.Хәсәенов, Х.Вахит. Н.Исәнбәт тормыш һәм иҗат эшчәнлеге	2	2	2	0	12
4.	Тема 4. Ю.Әминев, Р.Хәмид тормыш һәм иҗат эшчәнлеге	2	1	1	0	6

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Разделы дисциплины / модуля	Семестр	Виды и часы контактной работы, их трудоемкость (в часах)			Самостоятельная работа
			Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
5.	Тема 5. Т.Миңнуллин тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.	2	1	1	0	6
6.	Тема 6. Кереш.Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX гасырның 1 яртысы (1800-1860)татар әдәбиятына гомуми күзәтү. Әлегечорда иҗтимагый-тарихи вакыйгалар. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.	3	2	2	0	32
7.	Тема 7. Әбелмәних Каргалый (1782-1830)иҗаты. Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәнихкитабындагы хикәятләрнең эчтәлеге. Шагыйрьнең әдәбиятка алып кергән яңалыгы. Һибәтулла Салихов (1794-1867) иҗаты. Башлангыч һәм җитлек?кән чор иҗаты. Әсәрләрендә әхлак, тәрбия, шәхес һәм тирәлек мәсьәләре. Шәмсетдин Зәки (1821-1865). Тормыш юлы. Шәхес буларак үзенчәлекле яклары. Әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше. Баһавиның Бүз егет (1842) дастаны.	3	2	2	0	28
8.	Тема 8. Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Тормыш юлы. Реаль тормыштан алынган татар хатын-кызларының матурлыгын сурәтләгән әсәрләре. Кереш.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татарәдәбияты. Әдәбиятта мәгърифәтчелек реализмының формалашуы. Күренекле мәгърифәтчеләр һәм аларның эшчәнлеге. XIX йөзнең II яртысында татар поэзиясе. Поэзиягә мәгърфәтчелек идеяләренең тирән үтеп керүе. Дастан жанрының яңа биеклеккә күтәрелүе.	3	2	2	0	27
9.	Тема 9. Мифтахетдин Акмулланың (1831-1895) тормыш һәм иҗат юлы, шәхесе. Гали Чокрыйның (1826-1889) тормышы, әдәби мирасы, мәрсияләре. Яков Емельяновның (1843-1898) тормыш юлы, әдәби мирасы. Әхмәт Уразаев-Кормаши (якынча 1855-1883).	4	1	1	0	10
10.	Тема 10. XIX йөз татар прозасы. Әдәбиятта проза жанрының активлашуы һәм моның сәбәпләре. Заһир Бигиевнең (1870-1902) тормышы һәм иҗат эшчәнлеге. Өлүф (меңнәр) яки гүзәл кыз Хәдичә романы. Мавәраэннәһердә сәяхәт(1893)әсәренеңязылу тарихы.	4	1	1	0	10

N	Разделы дисциплины / модуля	Семестр	Виды и часы контактной работы, их трудоемкость (в часах)			Самостоятельная работа
			Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
11.	Тема 11. XIX йөзнең соңгы чирегендә әдәбиятта драма төре барлыкка килү.Габрахман Ильясиның (1856-1895) тормышы, әдәби-мәдәни эшчәнлеге. ФатихХалиди (1850-1923) әдип һәм тәрҗемәче	4	1	1	0	10
12.	Тема 12. Риза Фәхреддиннең (1859-1936) тормышы һәм мәдәни-гыйльми эшчәнлеге.	4	1	1	0	10
13.	Тема 13. Фатих Кәриминең (1870-1937) тормыш юлы һәм иҗаты. Закир Һадинең (1863-1933)тормыш юлы һәм иҗаты. Шакир Мөхәммәдевнең (1865-1923) тормышы, күпкырлы иҗаты. Йомгак. XIX йөз татар әдәбиятының (II яртысы) сан һәм сыйфат ягыннан үзгәреш кичерүе, яңа әдәби төр һәм жанрлар барлыкка килү. Чынбарлыкны чагылдыруда яңа казанышларга ирешү. Әдәби тел үсеше. Бу чор әдәбиятының татар әдәбияты тарихында тоткан урыны.	4	2	2	0	16
14.	Тема 14. Кереш. XXйөз башы әдәбиятының үсеш баскычлары. Проза	5	4	4	0	24
15.	Тема 15. XX йөз башында поэзия. XX йөз башында драматургия	5	2	4	0	34
16.	Тема 16. 1917-1940 еллар әдәбияты.Г.Ибраһимов (1887-1938). Тормыш юлы һәм иҗаты.	6	1	1	0	12
17.	Тема 17. Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш иҗаты.	6	1	1	0	12
18.	Тема 18. К.Тинчурин, Ш.Камал иҗаты.	6	1	1	0	13
19.	Тема 19. Т.Гыйззәт, К.Нәҗми иҗаты.	6	1	1	0	12
20.	Тема 20. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты.	6	1	1	0	12
21.	Тема 21. Ш.Маннур, Х.Туфан иҗаты.	6	1	2	0	12
22.	Тема 22. И.Гази, Ф.Хөсни иҗаты. Г.Әпсәләмов, М.Әмир иҗаты. Ә.Еники, Г.Бәширов иҗаты.	6	0	1	0	12
23.	Тема 23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү.	7	1	1	0	12
24.	Тема 24. Татар прозасына гомуми күзәтү.	7	1	1	0	12
25.	Тема 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү.	7	1	1	0	12
26.	Тема 26. Татар әдәбиятында тарихи тема. Нурихан Фәттахов, М.Хабибуллин	7	1	1	0	10

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Разделы дисциплины / модуля	Семестр	Виды и часы контактной работы, их трудоемкость (в часах)			Самостоятельная работа
			Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
27.	Тема 27. Татар әдәбиятында авыл прозасы. М.Мәһдиев, Р.Төхфәтуллин, Э. Еники иҗатлары.	7	2	2	0	10
28.	Тема 28. 1960-1985 нче еллар татар поэзиясенә гомуми күзәтү.	8	2	2	0	22
29.	Тема 29. 1960-1985 нче еллар татар драматургиясенә гомуми күзәтү	8	2	2	0	21
30.	Тема 30. С.Сөләйманова, И. Юзеев тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.	8	1	2	0	21
31.	Тема 31. Татар поэзиясендә юмор. Г.Афзал, Ш.Галиев иҗатларына гомуми күзәтү	8	1	2	0	21
	Итого		42	48	0	483

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр. Болгар чоры әдәбияты. Алтын Урда чоры әдәбияты. Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр.

М. Кашгарый, Й. Баласагунлы, Ә. Йүгнәки, ә. Ясәви, С. Бакырганый иҗатлары турында кыскача белешмә. Кол Гали. Кыйссаи Йосыф поэмасы. Рабгузый, Харәзми, М. Болгари, Ә. Үргәнчи әсәрләре. Х. Кятиб. Котб иҗаты. С. Сараиның тәрҗемәи хәле һәм иҗаты. Өмми Камал, Мөхәммәт Әмин, Кол Шәриф, Шәрифи иҗатлары турында кыскача белешмә. Мөхәммәдъярның тәрҗемәй хәле, иҗаты.

Тема 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү. XVIII йөз әдәбияты. Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе. XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.

М. Колый иҗаты. Габдессәлам, Г. Мөслим, Әхмәдбик, Т. Ялчыгол. Г. Утыз Имәни. Тәрҗемәи хәле. Иҗатына гомуми күзәтү. XIX йөзнең 1 яртысында әдәбиятның нигездә шигъри характерда үсеше. Ә.Каргалый иҗатында дини суфыйчылык мотивларының дөньяви башлангыч белән үрелеп үсүе. Гомәр Мөхәммәт улы әсәрләренең татар әдәбиятына алып килгән яңалыгы. Һ.Салихов мәрсияләре. Ш.Зәкинең әхлакый сафлыкны идея итеп үзгәртүе. Г.Кандалыйның мәхәббәт җырчысы буларак алып килгән яңалыгы. К.Насыйри мәгърифәтче язучы, энциклопедик галим. XIX йөзнең 2 яртысында поэзия. Поэзиянең чынбарлыкка, халыкны борчыган мәсьәләләргә якынлыгы. Мәгърифәтчелек идеяләренең тормыштагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә поэзиягә торган саен тирәнрәк үтеп керүе.

Тема 3. Ш.Хөсәенов, Х.Вахит. Н.Исәнбәт тормыш һәм иҗат эшчәнлеге

Ш. ХӨСӘЕНОВ (1929-1999) иҗаты. Язучы драматур буларак иң беренче Профессор кияве(1952) комедиясе белән танылуы. Зөбәйдә адәм баласы (1961)исемле трагикомедиянең үзенең фикри эчтәлеге һәм сәнгати эшләнеше ягыннан гына түгел, жанр төрлелеге ягыннан да зур кызыксыну уятуы. Әсәрдә трагик белән комиклыкның бергә үрелеп бирүе. Адәм баласы турындагы фәлсәфи караш әсәрнең төп геройлары ярдәмендә расланауы.Әсәрдә сатирик образлар: Габдрахман, Сәмигулла образлары. Җәүһәрия трагедиясенең күп хатын-кызлар язмышында кабатланывы. Татар драматургиясенең алтын хәзинәләренә керткән әсәр булуы. Әни килде(1968) драмасы.

Тема 4. Ю.Әминев, Р.Хәмид тормыш һәм иҗат эшчәнлеге

Әминов (1921-1982) иҗаты Тамырлар(1961), Гөлчәчәк (1963), Минем җинаятем(1971), Гөлҗәннәтнең җәннәте (1973), Кан кардәшләр, Сөймим дисәң дә... (1976) һ.б. әсәрләре, Кошның да үз канаты була (1967), Өти балак (1968) драмаларында, Сафура бураннары (1974) кебек комедияләрендә дә кешенең рухи халәтен тасвирлауга нык игътибар бирелү. Драматургның Әлмәт чорындагы әдәби иҗаты тематик яктан да төрләнү-киңәю кичерә: аның әсәрләренә шәһәр тормышы, нефтьчеләр, завод эшчеләре образлары килеп керү.Р.ХӘМИД (1941) Драматург буларак формалашу шартлары, фәлсәфи-эстетик карашлары. Тарихи-сәяси вакыйгалар нәтиҗәсендә татар авылының төрле төркемнәргә аерылуын күрсәткән Китәм инде(1983) драмасы, анда шәхси фаҗиганең сәбәпләрен ачу. Геройлардагы кичерешләр тирәнлеген бирүдә аларның үзара туганлык мөнәсәбәтендә булуларының әһәмиятле рольуйнавы. Аталар һәм балалар арасында барган конфликтның Каен җиле(1982) әсәрендә үзенчәлекле дәвам ителүе. Төп герой Илсурның тормыш принциплары, аңа авторның мөнәсәбәте. Каен образының эчтәлеге.Бер генә каһарман сөйләменә корылган Олы юлның тузаны монодрамасы. Нәүхәбәр карчык образын Хәтер категориясе аша ачу. Бүгенге ахлаксызлык, кешелексезлек, миһербансызлыкның сәбәпләрен үткәннән эзләү. Нәүхәбәр карчык образын ачу ягыннан сандык образы.

Тема 5. Т.Миңнуллин тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.

Т. МИҢНУЛЛИН (1935 -2012) Т.Миңнуллин - күренекле драматург, публицист, прозаик, әдәби хәрәкәтне әйдәп баручы.1960-1970 елларда язылган "Нигез ташлары"(1968), "Ир-егетләр"(1971), "Миләүшәнең туган көне"(1968), "Дуслар җыелган җирдә"(1978), "Хушыгыз"(1992) драмаларында вакыйгаларның тормышчанлыгы, заманның үзгәрешен сиземләү."Үзебез сайлаган язмыш" (1972). "Ай булмаса, йолдыз бар" (1977) "Монда тудык, монда үстек" (1982), драмаларында көчле рухлы шәхес концепциясе."Әлдермештән Әлмәндәр"(1976), "Әниләр һәм бәбиләр"(1984) пьесаларында кешенең дөньяда яшәвенең мәгънәсе, җәмгыять, якыннары, үз-үзе алдында җаваплылыгы, әхлакый сафлыгы, намуслылык мәсьәләләренең сәнгатьчә куелышы. Тарихи шәхесләргә багышлап язган "Канкай утлы Бәхтияр"(1974), "Моңлы бер җыр"(1981), "Без китәбез, сез каласыз"(1995) драмалары.Комедия жанрын үстерүдәге казанышлары. "Диләфрүзгә дүрт кияү"(1968), "Йөрәк маем"(1990), "Бажа мал түгел, кәҗә туган түгел"(1994) "Гергөри кияүләре"(1995),.Соңгы елларда язылган "Илгизәр+Вера"(1992), "Шәҗәрә"(1998), "Саташу"(2001) һ.б. пьесаларында актуаль проблемаларның куелышы. Балалар өчен язылган пьесалар җыентыгы. Әдипнең проза һәм публицистика өлкәсендәге эшчәнлеге.

Тема 6. Кереш.Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX гасырның 1 яртысы (1800- 1860)татар әдәбиятына гомуми күзәтү. Әлегечорда иҗтимагый- тарихи вакыйгалар. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.

XIX йөзнең 1 яртысында әдәбиятның нигездә шигъри характерда үсеше. Ә.Каргалый иҗатында дини суфыйчылык мотивларының дөньяви башлангыч белән үрелеп үсүе. Гомәр Мөхәммәт улы әсәрләренең татар әдәбиятына алып килгән яңалыгы. Һ.Салихов мәрсияләре. Ш.Зәкинең әхлакый сафлыкны идея итеп үзгәртүе. Г.Кандалыйның мәхәббәт җырчысы буларак алып килгән яңалыгы. К.Насыйри мәгърифәтче язучы, энциклопедик галим. XIX йөзнең 2 яртысында поэзия. Поэзиянең чынбарлыкка, халыкны борчыган мәсьәләләргә якынлыгы. Мәгърифәтчелек идеяләренең тормыштагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә поэзиягә торган саен тирәнрәк үтеп керүе.

Тема 7. Әбелмәних Каргалый (1782-1830)иҗаты. Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәнихкитабындагы хикәятләрнең эчтәлеге. Шагыйрьнең әдәбиятка алып кергән яңалыгы. Һибәтулла Салихов (1794-1867) иҗаты. Башлангыч һәм җитлек?кән чор иҗаты. Әсәрләрендә әхлак, тәрбия, шәхес һәм тирәлек мәсьәләре. Шәмсетдин Зәки (1821-1865). Тормыш юлы. Шәхес буларак үзенчәлекле яклары. Әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше. Баһавиның Бүз егет (1842) дастаны.

Ә.Каргалыйның Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәних китабы. Баһавиның Бүз егет китабының Шәрыкъ далаларына тартымлыгы. Һ.Салиховның Тәндә җаным шигыре, аның иҗтимагый яңгыраш алуы. Ш.Зәки карашларының каршылыклыгы. Г.Кандалый иҗатын чорларга бүлү.Һибәтулла Салихов (1794-1867) иҗаты. Беренче мәрсияләре. Тел-стиль һәм идея-художество үзенчәлекләре.

Шәмсетдин Зәки (1821-1865). Тормыш юлы. Иҗатында суфыйчылык мотивлары. Әсәр-ләренең сәнгатьчә эшләнеше. Баһавиның Бүз егет (1842) дастаны.

Тема 8. Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Тормыш юлы. Реаль тормыштан алынган татар хатын-кызларының матурлыгын сурәтләгән әсәрләре. Кереш.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татарәдәбияты. Әдәбиятта мәгърифәтчелек реализмының формалашуы. Күренекле мәгърифәтчеләр һәм аларның эшчәнлеге. XIX йөзнең II яртысында татар поэзиясе. Поэзиягә мәгърфәтчелек идеяләренең тирән үтеп керүе. Дастан жанрының яңа биеклеккә күтәрелүе.

Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Рисалаи-р-иршад, Кыйссаи Ибраһим Әдһәм поэмаларында борынгы татарәдәбияты мотивлары.XIX гасырның икенче яртысында төп иҗат методы буларак мәгърифәтчелек реализмының урнашуы. Язучыларның иҗат принциплары: милләтнең бүгенгесен һәм киләчәген кайгырту, аны бербөтен итеп карау һ.б.

Тема 9. Мифтахетдин Акмулланың (1831-1895) тормыш һәм иҗат юлы, шәхесе. Гали Чокрыйның (1826-1889) тормышы, әдәби мирасы, мәрсияләре. Яков Емельяновның (1843-1898) тормыш юлы, әдәби мирасы. Әхмәт Уразаев-Кормаши (якынча 1855-1883).

Гали Чокрыйның (1826-1889) Шәмгыз-зыя әсәре. Мәдхе Казан, Фосуле әрбага җыентыклары. Хаҗнамә әсәре. Әдәбиятка алып кергән яңалыгы.

Яков Емельяновның (1843-1898) тормышны реалистик детальләрдә сурәтләве. Әдипнең рус поэзиясенә мөрәҗәгать итүе. Поэзиясенең үзенчәлекле сыйфатлары: теленең халыкчанлыгы, гади, ачык булуы. Шагыйрьнең татар поэзиясендә тоткан урыны.

Әхмәт Уразаев-Кормаши (якынча 1855-1883). Иҗатында романтик мәхәббәт сюжетына нигезләнгән дастан-кыйсса жанры үсеше. Кыйссаи Бүз егет, Кыйссаи Таһир илә

Зөһрә әсәрләре һәм андагы сурәтләү чаралары.

Тема 10. XIX йөз татар прозасы. Әдәбиятта проза жанрының активлашуы һәм моның сәбәпләре. Заһир Бигиевнең (1870-1902) тормышы һәм иҗат эшчәнлеге. Өлүф (меңнәр) яки гүзәл кыз Хәдичә романы. Мавәраэннәһердә сәяхәт(1893)әсәренеңязылу тарихы.

XIX гасырның икенче яртысында төп иҗат методы буларак мәгърифәтчелек реализмының урнашуы. Язучыларның иҗат принциплары: милләтнең бүгенгесен һәм киләчәген кайгырту, аны бербөтен итеп карау һ.б. К.Насыйриның гыйльми мәгърифәтчелек һәм әдәби тәрҗемәчелек эшчәнлеге. Ярым журнал характерындагы еллык календарьлары. М.Акъегетнең Хисаметдин менла әсәренең жанры турында бүгенге фәндәге фикерләр. Ф.Кәрими әсәрләрендә уку-укыту проблемаларының урын алуы. Р.Фәхретдин әсәрләрендә гаилә әхлагы.

Тема 11. XIX йөзнең соңгы чирегендә әдәбиятта драма төре барлыкка килү.Габрахман Ильясиның (1856-1895) тормышы, әдәби-мәдәни эшчәнлеге. ФатихХалиди (1850-1923) әдип һәм тәрҗемәче

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

XIX йөзнең соңгы чирегендә әдәбиятта драма төре барлыкка килү. Соңарып формалашу сәбәпләре. Беренче театр пьесаларының үз чоры өчен әһәмияте. Театр эшенә хәзерлекчараларытурында рус матбугаты. Милли театрның драматургия үсешендәге роле.

Габрахман Ильясиның (1856-1895). Бичаракыз(1887)пьесасының сюжеты. Анда яңалыкһәм искелек көрәше. Хатын-кызазатлыгыпроблемасы. ФатихХалиди (1850-1923) әдип һәм тәрҗемәче Рәддебичаракыз(1881)әсәрендәхатын-кыз бәхете мәсьәләсе. Әдипнең башка әсәрләре: Морат Сәлимов, Мәхрүсәханым һ.б. Бәхетсезегет. Авторы билгесез Комедия Чистайда әсәре.

Тема 12. Риза Фәхреддиннең (1859-1936) тормышы һәм мәдәни-гыйльми эшчәнлеге.

Риза Фәхреддиннең (1859-1936) белем-тәрбия, әхлак, тарих мәсьәләләренә караган һәм био-биографик характердагы күптомлык Асар (Эзләр) һ.б. хезмәтләре. Сәлимә, яки Гыйффәт (1898) повестенда әһәмиятле мәсьәләләр күтәрелү. Әсма, яки Гамәл вә җәза (1903) повесте. Күтәрелгән мәсьәләләрнең, геройлар язмышының мәгърифәтчелек идеологиясе кысаларында хәл ителүе. Р. Фәхреддин иҗатының әһәмияте.

Тема 13. Фатих Кәриминең (1870-1937) тормыш юлы һәм иҗаты. Закир Һадинең (1863-1933)тормыш юлы һәм иҗаты. Шакир Мөхәммәдевнең (1865-1923) тормышы, күпкырлы иҗаты. Йомгак. XIX йөз татар әдәбиятының (II яртысы) сан һәм сыйфат ягыннан үзгәреш кичерүе, яңа әдәби төр һәм жанрлар барлыкка килү. Чынбарлыкны чагылдыруда яңа казанышларга ирешү. Әдәби тел үсеше. Бу чор әдәбиятының татар әдәбияты тарихында токкан урыны.

Мәгърифәтчелек прозасы формалашу. Кысалы кыйсса турында төшенчә. Тәрҗемә эшенең киңәюе (К.Насыйри, В. Радлов һ.б. эшчәнлеге). МусаАкъегетзадәнең (1864-1923) тормыш һәм иҗат юлы. Хисаметдин менла(1886) әсәре. Аның жанры (повесть-роман) турында бүгенге фәндәге карашлар. Күтәрелгән төп мәсьәләләр: шәхес иреге һәм милләт мәнфәгате, гаилә тәрбиясе һәм мәдрәсәдә укыту; халыкчанлык идеясе. Романныңкомпозициясеһәм сюжеты. Татар әдәбиятындаберенчереалистик роман буларакәһәмияте. Заһир Бигиевнең (1870-1902) Зур гөнаһлар (Гөнаһе кәбаир, (1890) романы. Әсәрнең сәнгатьчә эшләнеше. Мавәраэннәһердә сәяхәт(1893)әсәренең язылу тарихы. Сәяхәт-намәдәиҗтимагый, мәдәни, милли, дини, сәяси, әхлакый мәсьәләләрнең куелышы. Әлегәчә табылмаган әсәрләре.

Тема 14. Кереш. XXйөз башы әдәбиятының үсеш баскычлары. Проза

XX йөз башы әдәбияты тарихында проза үсешенең ике баскычы: 1) 1885-1905 еллар; 2)унынчы еллар прозасы. Г.Исхакый - прозаик, драматург, публицист. Ф.Әмирхан иҗатындагы сатира, аналитик психологизм, татар зыялы яшьләр образы. Журналистлык эшчәнлеге. Ш.Камал хикәяләр атасы, иҗатындагы психологизм. Г.Ибраһимов иҗатының чорларга бүленеше. М.Гафури прозасында гади халык тормышы.

Г.Исхакый иҗатын чорларга бүлү. Ф.Әмирхан сатирасы. Ш.Камал хикәяләрендә тормыш гаделсезлеге. Г.Ибраһимовның унынчы еллар иҗатында яңа сыйфат үзгәрешләре: Яз башы(1910), Диңгездә(1911), һ.б. хикәяләре. Әдипнең күләмле әсәрләре. М.Гафури әсәрләрендәге социаль каршылык.

Тема 15. XX йөз башында поэзия. XX йөз башында драматургия

1905 ел революциясенең поэзиягә йогынтысы. Мәгърифәтчелек идеяләренең гражданлык хисләре белән үрелеп бирелүе. Г.Тукайның тормыш юлы; башлангыч чор иҗаты. Казан чоры иҗаты. С.Рәмиев романтик шагыйрь. 1908 еллар иҗатында яңа сыйфат үзгәрешләре. Дәрдемәнднең фәлсәфи лирикасы, шигырьләрендәге мәгънәви тирәнлек. Н.Думави шигырьләрендә экспрессионистик сурәтлелек. Ш.Бабич поэзиясендә халык һәм шагыйрь, милләт язмышы. Тукайның гражданлык лирикасы, социаль мотивлар (Мужик йокысы, Милләт); иҗатының тематик киңлеге. Дәрдемәнд иҗатында яшәү һәм үлем, гомер агышы, билгесезлек турында уйланулар. Ш.Бабич иҗатында юмор һәм сатира; шигъриятендә лирик герой, үзенчәлекләре. Беренче драма һәм комедияләрдә мәгърифәтчелек әдәбияты идеяларенең чагылышы. Драматургия үсешенә милли профессиональ театрның барлыкка килүенең йогынтысы. Комедия жанрының активлашуы. Сатирик комедия, водевиль кебек яңа формалар барлыкка килү. Г.Камал әсәрләре. М.Фәйзи, Галиябану.

Тема 16. 1917-1940 еллар әдәбияты.Г.Ибраһимов (1887-1938). Тормыш юлы һәм иҗаты.

1917елгы октябрь инкыйлабы, гражданнар сугышы. Бу чор әдәбиятының сәнгатьчә үзенчәлекләре. Шигъриятнең активлыгы. Кешелеклелек һәм сыйнфыйлык төшенчәләренең үзара мөнәсәбәте. Бу күренешнең дәүләт идеологиясе булып әверелүе, әдәбиятка көчләп тагылуы һәм шуның нәтиҗәсе буларак, сүз сәнгатенең табигый үсеше тоткарлануы.

Г.Ибраһимовның тормышы, иҗтимагый-сәяси эшчәнлеге. 1917елдан соңгы әсәрләрендә сыйнфыйлык. Безнең көннәр романында XX йөз башы татар тормышының эпик колачлылыгы. Тирән тамырлар, Кызыл чәчәкләр әсәрләрендәге сыйнфый көрәш. Әсәрләрендәге ике планлылык. Казакъ кызы романында Россия сәясәтенең казах тормышына йогынтысын, шуның нәтиҗәсе буларак күчмә кабиләләр арасындагы традицияләрнең җимерелүен күрсәтү.

Мәҗит Гафури. 1917 нче еллар инкыйлабыннан соң иҗтимагый-эстетик карашларында үзгәрешләр. Чор вакыйгаларын иҗатында чагылдырып баруы. Прозада үткәннәргә мөрәҗәгать. Иҗатында тема байлыгы. Драматургия һәм татар опера сәнгате үсешенә кертквн өлеше.

Кара йөзләр повестында психологик анализ остасы буларак ачылуы. Повестьта яшьләрнең фаҗигасен китереп чыгарган сәбәпләр.Г.Ибраһимов, М.Гафури әсәрләре

Гражданнар сугышы һәм әдәбият. Вульгар социологизм. Илне индустрияләштерү, дингә каршы көрәш, яшьләрнең яңа тормыш өчен көрәш алып баруларын сурәтләүнең катгый таләп итеп куелышы.

Тема 17. Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш иҗаты.

Әсәрләрендәге романтизм, үз шигъри мәктәбен туды

Һ.Такташ иҗатын чорларга бүлеп карау руы.

Газраилләр, Күктән сөрелгәннәр, Җир уллары трагедиясендә иҗтимагый чынбарлыкны символик сурәтләр аша тасвирлавы, тормыштагы гаделсезлекләр белән килешмәвенең чагылуы.

Рәсми сәясәт куйган таләпләрнең шагыйрь иҗатына булган тискәре йогынтысы. Иҗатының икенче чоры. Такташ үлде, Син дә үл инде шигырьләренең манифестик рухы. Гасырлар һәм минутлар поэмасында Ленин образы. Мокамай, Алсу, Сыркыды авылы әсәрләрендә кеше һәм җәмгыять мөнәсәбәтләре.

Язучы, драматург һәм җәмгыять эшлеклесе Ш.Усмановның тормыш һәм көрәш юлы. Революциягә һәм әдәбиятка мөнәсәбәте. Канлы көннәрдә, Ил кызы, Легион юлы әсәрләрендә гражданнар сугышы һәм кеше язмышы мәсьәләләре.

Ф.Бурнашның тормыш юлы, иҗтимагый - сәяси эшчәнлеге. Поэмалар шагыйре буларак танылуы һәм аларның тематикасы. Иҗатының романтик рухы. Камали карт,Ялгыз Ярулла комедияләрендә яңалык тарафдары буларак чыгыш ясавы.

Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш әсәрләре. Һ.Такташ иҗатында романтизм. Иҗатының икенче чоры, аның үзенчәлекләре. Драматург, шагыйрь Ф.Бурнаш. Поэмаларының тематикасы һәм сәнгатьчә эшләнеше. Ш.Усманов язучы, драматург һәм җәмәгать эшлеклесе. Канлы көннәрдә, Легион юлы, Ил кызы, Краском мәхәббәте әсәрләрендә гражданнар сугышы һәм кеше язмышы мәсьәләсе.

Тема 18. К.Тинчурин, Ш.Камал иҗаты.

К.Тинчуринның комедия остасы буларак танылуы. Октябрь инкыйлабыннан соң татар профессиональ театрын үстерүдәге өлеше. Американ,Җилкәнсезләр, Хикмәтле доклад комедияләре.

Зәңгәр шәл, Казан сөлгесе, Кандыр буе, Ил музыкаль драмалары, аларның проблематикасы, сәнгатьчә эшләнеше. Иҗатына вульгар социологизмның тәэсире.

Ш.Камалның Матур туганда романы. Әдипнең матурлык төшенчәсен сыйнфыйлык аша аңларга омтылышы. Акчарлакларның дәвамы буларак Таң атканда романы. Рәсми идеология тәэсире нәтиҗәсендә әсәрнең йомшак булуы. Сәхнә әсәрләренең проблематикасы.

Тема 19. Т.Гыйззәт, К.Нәҗми иҗаты.

Нәҗми (1901-1957) иҗаты Т.Гыйззәт иҗатының үсеш этаплары. Пьесаларында инкыйлабка кадәрге татар авылы тормышының бирелеше, татар крестьяннары хәлен тарихи дәвамлылыкта күрсәтү. Ташкыннар трилогиясендә Биктимер һәм Аюхановлар гаиләсе аша сыйнфый каршылыкны күрсәтү. Кави Нәҗминең ортадоксаль пролетариат әдәбияты тарафдары булып формалашуы. Кояшлы яңгыр, Якты сукмак, Яр буенда учаклар повестьларында чынбарлыкның берьяклы сурәтләнеше. Т.Гыйззәтнең Ташкыннар трилогиясе. Өлешләрнең аерым һәм трилогиянең тулаем проблематикасы. К.Нәҗминең Кояшлы яңгыр, Якты сукмак әсәрләрендә чынбарлыкның берьяклы сурәтләүе.

Тема 20. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты.

Бөек Ватан сугышы елларында татар халкының фронтта һәм тылда күрсәткән батырлыгы. Сугыш елларында әдәбиятның роле, аның алдына куелган бурычлар. Сүз сәнгатенең кешедә матурлыкка омтылыш тәрбиялисе урында чиксез нәфрәт уятырга хезмәт итә башлавы. Әдәби төрләрдән поэзиянең активлашуы. Ф.Кәримнең (1909-1945) 1922-1927еллардагы башлангыч чор иҗатында романтика. Сталин лагерьларындагы (1937-1941) иҗаты, сугыш чоры лирикасында кырыс чынбарлык күренешләре, яшәү һәм үлем фәлсәфәсе турында уйланулары.

Муса Җәлилнең (1906-1944) тормышы һәм иҗаты. Гражданнар сугышы елларындагы башлангыч чор иҗатында романтика. 30-нчы еллар ахырында лиризмның тирәнәюе.

Шагыйрьнең сугыш чоры иҗаты. Фронт шигырьләренең тематикасы һәм поэтикасы. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты. М.Җәлил, Ф.Кәрим иҗаты. М.Җәлилнең әсрлек шартларындагы шигъри һәм гражданлык батырлыгы. Җырларым, Ышанма, Кичер илем, Кошчык, Ирек әсәрләрендә автор образы, аның рухи көче гәүдәләнү. Ф.Кәримнең проза әсәрләре.

Тема 21. Ш.Маннур, Х.Туфан иҗаты.

Хәсән Туфан (1900-1981): гүзәл гамьле иҗат. Ш.Маннурның беренче шигъри тәҗрибәләре. Хезмәт пафосын һәм социалистик ярышны гәүдәләндергән Колчеданлы таулар итәгендә, Чуен ташкыннар, Бетончылар җыры поэмалары. Ватан сугышы чоры лирикасында яшәү, тормыш, сөю турында уйланулар. Муса романында герой шагыйрь образын беренчеләрдән булып тасвирлавы. Х.Туфанның катлаулы һәм фаҗигале тормыш юлы. Башлангыч чор иҗатындагы Зәңгәр бүре, Еллар чигәсендә, Урал эскизлары, Ике чор арасында, Башлана башлады, Бибиевлар поэмаларында искелек белән яңалык көрәшен бирү. Шагыйрьнең тоткынлык лирикасының фәлсәфи эчтәлеге, тематик киңлеге (Үзеңә бүләе итәсе иде, Агыла да болыт агыла һ.б.). Сурәтле фикерләвендә үзгәрешләр, сугыш темасына тоткын шагыйрь карашы (Гөлләр инде яфрак яралар, Моабитны күрдем төшемдә һ.б.). Ш.Маннур, Х.Туфан әсәрләре Ш.Маннурның Җир-әнкәнең сылу кызы (1953-1956) шигъри повестенда мотивлар. Муса (1964) романында герой шагыйрь образы. Х.Туфанның 60еллар иҗатында иҗтимагый фәлсәфи лириканың көчәюе. (Еллар, ахры, байтак үткәннәр, Сәлам сиңа, тормыш, Кармәт истәлекләре һ.б.).

Тема 22. И.Гази, Ф.Хөсни иҗаты. Г.Әпсәләмов, М.Әмир иҗаты. Ә.Еники, Г.Бәширов иҗаты.

Сугыштан соңгы татар прозасында тематиканың киңәюе, зур күләмле, киң колачлы әсәрләр иҗат ителүе. И.Газинең беренче иҗат тәҗрибәләре. Бөек Ватан сугышы чоры иҗатында үзгәрешләр, персонажларның эчке дөньяларын тасвирлауга игътибар арту (Алар өчәү иде, Якташһ.б.). Г.Әпсәләмовның әдәби юнәлешен билгеләүдә Бөек Ватан сугышының роле. Чынбарлык биргән каһарманнарны әдәби образлар дәрәҗәсенә күтәргән күләмле романнары (Газинур, Мәңгелек кеше). Бер гаиләнең тарихи эволюциясе аша эшчеләр тормышын сурәтләгән Сүнмәс утлар романы. М.Әмирнең башлангыч чор иҗаты (1928-1930). Безнең авыл кешесе, Агыйдел әсәрләренең идея-тематик эчтәлеге, яшьләр образы аша бирелгән заман каршылыгы. М.Әмир драматургиясендә сугыш темасы. Онытылмас еллар трилогиясендә татар иҗтимагый тормышының эпик колач белән сурәтләнүе. Язучы күтәргән милли мәсьәләләр.

Ф.Хөсни хикәяләр остасы. Йөзек кашы повестындагы төп герой Айдарның үзенчәлекле характеры. Утызынчы ел романы. Шәхси язмышларны социаль вакыйгалар белән бәйләп, яшерен хакыйкатьне бирергә омтылышы. Җәяүле кеше сукмагында кеше язмышын тормыш катлаулылыгында тасвирлавы.

Тема 23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү.

Татар әдәбиятының элекке чорлардан килгән традицияләрен жанрлар, тема - проблемалар һәм әдәби-сәнгать чаралары ягыннан дәвам итү. Илдәге сәяси-иҗтимагый үзгәрешләргә бәйле яңарыш-демократик карашларның активлашуы; дөньяга карашның идеологик бәйлелектән арына баруы; шәхес һәм җәмгыять мөнәсәбәтләрендә конкрет кеше мәнфәгатен алга куеп иҗат итү. Жанрлар төрлелеге, фән һәм сәнгать үсешенең тәэсире, үзара йогынты ясаулары, бу чорны тарих үсешенең бер этабы дип бәяләү. Яңа традицияләр формалашу.

Тема 24. Татар прозасына гомуми күзәтү.

Бөек Ватан сугышына багышланган әсәрләрдә татар ир-егетләренең яу кырындагы язмышларын киң, тулы һәм конкрет итеп тасвирлау. Ә.Еникиның Без дә солдатлар идек(1971), Х.Камаловның һәркемнең гомере бер генә(1975), Безне өйдә көтәләр(1985), М.Мәһдиевнең Кеше китә - җыры кала (1978), М.Юнысның Шәмдәлләрдә генә утлар яна(1979) әсәрләре. Татарстанда, илдә барган үзгәрешләрне - нефть табылу, Камаз һәм яңа шәһәрләр төзелү Һ.б.- тасвирлауны максат итеп кую. Г.Ахуном Хэзинә(1962)), Хуҗалар(1968), Э.Касыймов "Томан аша"(1968). "һаваларда тургай"(1973), Ә.Баянов "Ут һәм су"(1971), Ш.Бикчурин "Каты токым"(1972) романнары.Тарих һәм хәзерге заман белән бәйләнгән темалар һәм мәсьәләләр.Татар халкының үткәндәге иҗтимагый-рухи тормышын, тарихым яктыртуда Н.Фәтгах Итил суы ака торур(1969), Сызгыра торган уклар (1982)), М.Хәбибуллин Кубрат хан(1984) һ.б. романнарының әһәмияте.

Тема 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү.

Гомәр Бәширов (1901-1999) Г.Бәшировның озын һәм катлаулы тормышы, иҗат юлы. Беренче иҗат тәҗрибәләре, журналист һәм язучы буларак формалашуы. Беренче хикәяләрендә (Канлы бармаклар, Соңгы сугыш) авылдагы сыйнфый көрәш чагылышы. Сиваш повестендә гражданнар сугышы вакыйгаларын татар сугышчылары образлары аша ачарга омтылыш. Язучы иҗатында сугыш темасының үзенчәлекле чагылышы. Бу еллардагы авыл тормышын, халыкның фидакарь хезмәтен чагылдырган Намус романы, әсәрдә сугыш елларныда хатын кызларның авыр хезмәтенең, илгә тугрылыгының чагылышы. Әдәби тәнкыйтьнең әсәргә үз чорындагы һәм хәзерге бәясе.

Г.Бәширов иҗатында авыл темасының төрле яклы чагылышы. Туган ягым яшел бишек әсәрендә туган җир, туган туфракка мәхәббәтнең автобиографик чагылышы, халык тормышының, гореф-гадәтләрнең, күркәм традицияләренең язучының үз кичерешләре аша гәүдәләнеше үзенчәлеге.АЯЗ ГЫЙЛӘҖЕВ (1928-1992) Әдипнең гыйбрәтле һәм катлаулы тормыш юлы турында белешмә, Беренче әсәрләреннән үк кырыс реализм, үзенчәлекле сурәтләү алымнары. Өч аршын җир(1962), Зәй энҗеләре(1963), Үги ВН| яфраклары(1964), Язгы карваннар(1972), Мәхәббәт һәм нәфр.м турында хикәят(1973) әсәрләрендә шәхеснең катлаулы рухи дөньясын образлы итеп бирүе, әдәп-әхлак мәсьәләләрен фәлсәфи яссылым.I гәүдәләндерүгә омтылышы. Өч аршын җир повестының ӘД90М хәрәкәткә алып килгән яңалыгы.Җомга көн кич белән(1979) повестының сюжет һәм композиция үзенчәлекләре. Балта кем кулында(1989), Йәгез, бер дога(1993) романнарында җәмгыятьтәге гаделсезлекләргә һәм шәхес ирМН чикләүләргә, һәртөрле тыюларга каршы юнәлдерелгән пафосның әдәби-публицистик планда гәүдәләнеше

А. РАСИХ (1916-1996) Тормышы һәм иҗат юлы. Әдәбияттагы тәүге адымнары. Сатирик хикәяләр белән танылуы. Сугыш чоры хикәяләрендә кеше рухының олылыгына, ныклыгына, матурлыгына дан җырлау."Дошман тылында"(1943), "Сагынылган мәхәббәт"(1944) хикәяләре, Бәхет орлыклары(1945) маҗаралы повесте.

Дустым Мансур(1955), Язгы авазлар(1963), Ике буйдак(1965), Сынау(1978), Каһарманнар юлы(1965), Ямашев(1968-1981) романнары әдипнең иҗат активлыгын һәм гематик колачын чагылдырган әсәрләр. Әдипнең мәгънәле фикер, рациональлек, фәннилеккә нигезләнгән үзенчәлекле стиле.Елларны чигерсәм(1990) исемле, тәмамланып җитмәгән автобиографик әсәре. Шуңа кергән Ишан оныгы повестеның әдәби эшләнеше һәм анда куелган иҗтимагый проблемалар.

Тема 26. Татар әдәбиятында тарихи тема. Нурихан Фәттахов, М.Хабибуллин

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

М. Хәбибуллин (1927). Язучының тормышы һәм эшчәнлеге. Төрле һөнәр ияләренең рухи-әхлакый йөзләрен ачуга багышланган Икмәк кадере, Тау белән тау очрашмаса да(1970); сугыштан соңгы авыр авыл тормышын сурәтләгән Чоңгыллар(1973), Сулар үргә акса да (1982) повесть һәм романнары... М.Хәбибуллин романнарында гомумкешелек һәм конкрет-тарихи моментлар. Татар трагедиясе һәм дәүләтчелек турындагы якты сагыш темасы. Әсәрләрдә гуманизм төшенчәсенең Татар иле хыяллары белән бәйләнеше. Кубрат хан романында вакыт проблемасы. Кубрат хан, Илчегә үлем юк, Сөембикә ханбикә һәм Иван Грозный әсәрләрендә акыллы, гадел хан, патша, аның халкының киләчәге, дәүләтенең бөтенлеге, иминлеге өчен җаваплылыгы мәсьәләсе, төрки дәүләтләрнең бердәмлеге, бөтенлеге, тынычлыгы өчен көрәшүче гуманист герой образы. М.Хәбибуллин Романнарының тарихи тематикасы һәм аларның бүгенге тормыш белән бәйләнеше. Н. Фәттах (1928-2005) Күренекле прозаик, татар әдәбиятында тарихи роман жанрына нигез салучыларның берсе, драматург, публицист Нурихан Фәттахның гормыш юлы һәм иҗат этаплары.Сезнеңчә ничек??(1956), Бала күңеле далада(1962), Мөдир Сажидә(1968) әсәрләрендә заман сулышының чагылышы. Кырык дүртнең май аенда(1965), Кичү(1956-1990) әсәрләрендә заман, шәхес һәм җәмгыять проблемаларының үткен куелышы. Татар халкының ерак үткәнен тасвирлаган Итил суы ака торур(1969), Сызгыра торган уклар(1977-1985), романнарында Кол Гали(1972) трагедиясендә күтәрелгән мәсьәләләрнең мөһимлеге, әсәрләрнең әдәби эшләнеше.

Тема 27. Татар әдәбиятында авыл прозасы. М.Мәһдиев, Р.Төхфәтуллин, Э. Еники иҗатлары.

МӨХӘММӘТ МӘҺДИЕВ (1930-1995) Күренекле шәхес, язучы, әдәбият галиме, публицист, педагог Мөхәммәт Мәһдиевның тормышы һәм иҗат юлы. Әдәбиятта беренче адымнары."Без - кырык беренче ел балалары"(1968) повестенең, Фронтовиклар"(1972) романының тематик һәм эстетик яңалыклары, педагоглар һәм яшьләр образларының үзенчәлекле яктыртылышы.Авыл һәм аның кешеләре тормышының сугышка кадәр, сугыш чорында һәм сугыштан соңгы елларда гәүдәләнеше ("Каз канатлары"(1975), "Кеше китә - җыры кала"(1978), "Исәнме, Кәшфи абый"(1982) һ.б.).Төрле жанр билгеләрен бергә кушкан, яңа типтагы, эссе рәвешендәге әсәрләрне иҗат итү (("Торналар төшкән җирдә"(1979), Бәхиллэшу"(1987).) Әсәрләрдә автор образының роле.

Ә.ЕНИКИ (1909-2000) Тормыш һәм иҗат юлы. Әдәбиятка килү юлындагы беренче тәҗрибәләре. Ватан сугышы чоры хикәяләрендә образлармы гәүдәләндерүдә психологизм һәм лиризм. Сугыш чынбарлыгын кеше рухында, табигате-холкында драматик һәм фаҗигале гәүдәләндерелгән Бала(1941), Ана һәм кыз(1942), Бер генә сәгатькә(1942), Тауларга карап(1948), Кем җырлады(1956) һ.б. хикәяләре. Тормыш күренешләрен һәм кеше характерларын сурәтләүдл психологик тирәнлеккә омтылу, төрле катлаулы мөнәсәбәтләрне реалистик рухта яктырту (Туган туфрак(1959), Матурлык(1964). Шаяру(1955), Җиз кыңгырау, Тынычлану (1978) һ.б.). Саз чәчәге(1955), Рәшә(1962), Гөләндәм туташ хатирәсе(1975) әсәрләрендә геройлар күңелен ачу осталыгы, фәлсәфи фикерләрнең тирәнлеге, стиль төсмерләренең байлыгы.Истәлекләр аша иҗтимагый-социаль хәрәкәтне чагылдыр! им Соңгы китап(1985) әсәренең әһәмияте.

Р. ТӨХФӘТУЛЛИН (1924-1994) татар прозасындагы лирик агымның күренекле вәкиле. Тормыш күренешләрен реалистик һәм романтик сурәтләрнең үрелеше ярдәмендә чагылдырган үзенчәлекле стиле.

Тема 28. 1960-1985 нче еллар татар поэзиясенә гомуми күзәтү.

1960-1985 еллларда поэзия. Поэзиядә кеше шәхесенә игътибар арту. Лирик агымның көчәюе Өлкән буын шагыйрьләренең иҗат активлыклары үсү. Х.Туфан, С.Хәким, Ш.Маннур, Н.Арыслан, Ә.Давыдов, С.Баттал һ.б. иҗатында үткән белән бүгенгене бәйләү, сугыш темасын яңарту, туган авылга, җиргә мәхәббәт, тормышка соклану кебек мотивлар. И.Юзеев, Ш.Галиев, С.Сөләйманова Х.Камал, Г.Афзал, Ә.Баянов иҗатларының үзенчәлекләре. Поэзиягә яна буын шагыйрьләре килү (Р.Фәйзуллин, Р.Миңнуллин, Р.Харис, Р.Мингалим, Зөлфә І, М.Әгъләмов, Р.Гаташ һ.б.). Шигъриятькә яңа образлар алып килүләре, иҗатларында хис һәм фикер байлыгы, әдәби кыюлык һәм фәлсәфи тирәнлек.. Поэтик жанрлар һәм аларның үсешендәге яңалыклар Традицияләр һәм новаторлык мәсьәләләре.

Тема 29. 1960-1985 нче еллар татар драматургиясенә гомуми күзәтү

1965-85 еллар драматургиясендә сыйфат үзгәрешләре.Драматургиягә килгән бер төркем авторлар - Хәй Вахит, Шәриф Хөсәенов, Туфан Миңнуллин, Ильдар Юзеев, Аяз Гыйләҗев -әсәрләренең татар театрын үстерүдәге роле, әһәмияте. Аларның тирән иҗтимагый-фәлсәфи, җитди әхлакый проблемаларны күтәргән, заман героеның катлаулы психологик кичерешләрен чагылдырылган пьесалар тудырулары.1960 еллар драматургиясендә комедия жанрының өстенлек итүе. Ю.Әминов Сатучылар(1961),),"Өти балак"(1964), "Ужым бозавы" (1966), Ш.Хөсәеновның Зөбәйдә - адәм баласы (1961), Х. Вахитның Күк капусы ачылса" (1967) һ.б. комедияләрдә тормышның җитди проблемаларын анализлауга омтылу.1970 еллар драматургиясендә халыкчанлыкка игътибар арту. А.Яхин, А.Гыйләҗевнең Шамил Усманов(1967), А.Гыйләҗевныц Көзге ачы җилләрдә(1964), "Сары чәчәк ата көнбагыш"(1974), Н.Фәттахның Кол Гали(1972), Т.Миңнуллинның Канкай улы Бәхтияр(1974),"Моңлы бер җыр"(1981) һ.б. тарихны шәхес аша бирү.Әсәрләрдә Шәхеснең әхлакый дөньясы, милли гореф-гадәтләр югалу проблемасы, кешелек сыйфатларының кими баруы, мал туплау, түрә булу теләге белән җинаятьләр кылу тема-проблемаларын яктырткан Ш.Хөсәеновның "Әни килде"(1965), Т.Миңнуллин ?Әниләр һәм бәбиләр(1984), Без китәбез, сез каласыз (1987), Ат карагы (1989), Илгизәр + Вера(1991) һ.б. драмалары.Шагыйрь-драматург И.Юзеевның заман һәм халык, тарихи язмышлар, нәсел-нәсәбә, гореф-гадәтләр, мәхәббәт һәм гаилә кебек тема-проблемаларны күтәреп язган пьесалары.

Тема 30. С.Сөләйманова, И. Юзеев тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

С.СӨЛӘЙМАНОВА (1926-1980). Тормыш юлы һәм иҗади үсеше турында мәгълүмәтләр.Тормыишы тирән тоемлавы. Заман темалары, иҗтимагый социаль күренешләрне үч шәхси кичерешләре, биографиясе белән тыгыз бәйләнештә бирелеше .Шагыйрә иҗатында мәхәббәт лирикасының зур урын алуы.. И. ЮЗЕЕВ (1933-2004) Татар поэзиясенең күренекле вәкиле Илдар Юзеевның тормыш һәм иҗат юлы. Таныш моңнар(1955) поэмасы һәм аның лирик геройлары белән алып килгән яңалыгы. Үз геройларын Галәм, Җир кешесе дип, ә яшәү мәгънәсе - мәхәббәттә, гадел хезмәттә дип исбат итүе.Әнкәй(1959), Фәрит-Фәридә(1958), Өчәү чыктык ерак юлга(1964-1965), Өзелмәс кыллар(1977), Мәхәббәт китабы(1979) кебек лирик, драматик поэмаларында хис һәм фикер гармониясе, I абигыйлеккә омтылу, сурәтләрдәге эчке моң. ихласлылык, кешелеклелек сыйфатларының табигый гәүдәләнеше. Кеше рухының бөеклегенә дан җырлау, ялганга, шәфкатьсезлеккә каршы нәфрәт хисләренең чагылышы.

Тема 31. Татар поэзиясендә юмор. Г.Афзал, Ш.Галиев иҗатларына гомуми күзәтү

Г. АФЗАЛ (1921-2003) Г. Афзалның тормыш һәм иҗат юлы.

1955 елда беренче шигырьләре белән олы әдәбиятка юл яруы "Кар сулары" (1957), "Вөҗдан сүзе" (1958), "Кояшлы яз" (1961), исемле шигырь җыентыклары. Алтмышынчы елларда нечкә хисле лирик буларак танылуы, теленең афоризмнарга бай булуы Җитмешенче елларда үткен телле, кыю сатирик буларак дан алуы "Ышаныгыз" (1971), "Кышкы озын кичләрдә"(1975), "Айлы кичләр" (1977) исемле җынтыкларның дөнья күрүе. Сиксәненче-туксанынчы елларда иҗатында тарихилык рухы, халыкның үсешен чикләп килгән тоталитар режимны

фаш итүе, милли үзаңны уятып торучы фәлсәфи әхлакый агымга игътибар итүе. "Шундый-шундый эшләр" (1988). "Август йолдызлары" (1994), "Гомер кичүләре? исемле шигъри җыентыклары.Проза өлкәсендәге тәҗрибәләре.Әсәрләренең рус, башкорт һ.б. халыклар телләренә тәрҗемо ителүе. Күп шигырьләренең татар телендә популяр җырларга әверелүе Иҗатының соңгы елларында халыкчан, милли тойгыларының аеруча җанлануы. Ш. ГАЛИЕВ (1928) Тормышы һәм иҗат юлы турында мәгълүматлар. Әдәбиятта беренче адымнары. Илленче еллар башында язылган беренче җыентыклары - Яңа койләр"(1954), Кичке утлар(1956), Әткәйгә хат (1958). Туган авылы, аның кешеләре, табигате, күңелдәге сугыш яралары, мәхәббәт турында язылган шигырьләре.Алтмышынчы-җитмешенче елларда хисләрнең табигыйлеге, халыкчан бизәкләр, фикерләрнең фәлсәфи үткенлеге, шулай ук форма олкәсендәге камиллек һәм юмор белән аерылып торган шигырь җыентыклары барлыкка килү.

5. Перечень учебно-методического обеспечения для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

Самостоятельная работа обучающихся выполняется по заданию и при методическом руководстве преподавателя, но без его непосредственного участия. Самостоятельная работа подразделяется на самостоятельную работу на аудиторных занятиях и на внеаудиторную самостоятельную работу. Самостоятельная работа обучающихся включает как полностью самостоятельное освоение отдельных тем (разделов) дисциплины, так и проработку тем (разделов), осваиваемых во время аудиторной работы. Во время самостоятельной работы обучающиеся читают и конспектируют учебную, научную и справочную литературу, выполняют задания, направленные на закрепление знаний и отработку умений и навыков, готовятся к текущему и промежуточному контролю по дисциплине.

Организация самостоятельной работы обучающихся регламентируется нормативными документами, учебно-методической литературой и электронными образовательными ресурсами, включая:

Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по образовательным программам высшего образования - программам бакалавриата, программам специалитета, программам магистратуры (утвержден приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 5 апреля 2017 года №301).

Письмо Министерства образования Российской Федерации №14-55-996ин/15 от 27 ноября 2002 г. "Об активизации самостоятельной работы студентов высших учебных заведений".

Положение от 29 декабря 2018 г. № 0.1.1.67-08/328 "О порядке проведения текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации обучающихся федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет".

Положение № 0.1.1.67-06/241/15 от 14 декабря 2015 г. "О формировании фонда оценочных средств для проведения текущей, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Положение № 0.1.1.56-06/54/11 от 26 октября 2011 г. "Об электронных образовательных ресурсах федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего профессионального образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/66/16 от 30 марта 2016 г. "Разработки, регистрации, подготовки к использованию в учебном процессе и удаления электронных образовательных ресурсов в системе электронного обучения федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/11/16 от 25 января 2016 г. "О балльно-рейтинговой системе оценки знаний обучающихся в федеральном государственном автономном образовательном учреждении высшего образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

Регламент № 0.1.1.67-06/91/13 от 21 июня 2013 г. "О порядке разработки и выпуска учебных изданий в федеральном государственном автономном образовательном учреждении высшего профессионального образования "Казанский (Приволжский) федеральный университет"".

6. Фонд оценочных средств по дисциплине (модулю)

6.1 Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы и форм контроля их освоения

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
Семестр 1			
	Текущий контроль		
1	Устный опрос	ОПК-4 , УК-5 , ПК - 4 , ПК - 3	1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр.Болгар чоры әдәбияты.Алтын Урда чоры әдәбияты.Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр. 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү.XVIII йөз әдәбияты.Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.
2	Тестирование	ПК - 3	1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр.Болгар чоры әдәбияты.Алтын Урда чоры әдәбияты.Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр. 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү.XVIII йөз әдәбияты.Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.
3	Реферат	ОПК-4	1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр.Болгар чоры әдәбияты.Алтын Урда чоры әдәбияты.Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр. 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү.XVIII йөз әдәбияты.Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.
4	Письменная работа	УК-5 , ПК - 4	1. Кереш. Рун-уйгур язулы истәлекләр. Гарәп язулы истәлекләр.Болгар чоры әдәбияты.Алтын Урда чоры әдәбияты.Казан ханлыгы чоры әдәбияты. XV-XVI йөзләрдә иҗат иткән әдипләр. 2. XVII йөз әдәбиятына күзәтү.XVIII йөз әдәбияты.Кереш. Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татар әдәбияты. Йомгак.
Семестр 2			
	Текущий контроль		
1	Тестирование	ПК - 3	3. Ш.Хөсәенов, Х.Вахит. Н.Исәнбәт тормыш һәм иҗат эшчәнлеге 4. Ю.Әминев, Р.Хәмид тормыш һәм иҗат эшчәнлеге
2	Устный опрос	УК-5 , ПК - 3 , ПК - 4 , ОПК-4	3. Ш.Хөсәенов, Х.Вахит. Н.Исәнбәт тормыш һәм иҗат эшчәнлеге 4. Ю.Әминев, Р.Хәмид тормыш һәм иҗат эшчәнлеге 5. Т.Миңнуллин тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.
	Зачет	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	
Семестр 3			
	Текущий контроль		

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
1	Устный опрос	ПК - 3 , ОПК-4 , УК-5 , ПК - 4	6. Кереш.Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX гасырның 1 яртысы (1800- 1860)татар әдәбиятына гомуми күзәтү. Әлегечорда иҗтимагый- тарихи вакыйгалар. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе. 7. Әбелмәних Каргалый (1782-1830)иҗаты. Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәнихкитабындагы хикәятләрнең эчтәлеге. Шагыйрьнең әдәбиятка алып кергән яңалыгы.Һибәтулла Салихов (1794-1867) иҗаты. Башлангыч һәм җитлек?кән чор иҗаты. Әсәрләрендә әхлак, тәрбия, шәхес һәм тирәлек мәсьәләре. Шәмсетдин Зәки (1821-1865). Тормыш юлы. Шәхес буларак үзенчәлекле яклары. Әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше. Баһавиның Бүз егет (1842) дастаны. 8. Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Тормыш юлы. Реаль тормыштан алынган татар хатын- кызларының матурлыгын сурәтләгән әсәрләре.Кереш.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татарәдәбияты. Әдәбиятта мәгърифәтчелек реализмының формалашуы. Күренекле мәгърифәтчеләр һәм аларның эшчәнлеге. XIX йөзнең II яртысында татар поэзиясе. Поэзиягә мәгърфәтчелек идеяләренең тирән үтеп керүе. Дастан жанрының яңа биеклеккә күтәрелүе.
2	Реферат	ОПК-4	6. Кереш.Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX гасырның 1 яртысы (1800- 1860)татар әдәбиятына гомуми күзәтү. Әлегечорда иҗтимагый- тарихи вакыйгалар. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе. 8. Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Тормыш юлы. Реаль тормыштан алынган татар хатын- кызларының матурлыгын сурәтләгән әсәрләре.Кереш.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татарәдәбияты. Әдәбиятта мәгърифәтчелек реализмының формалашуы. Күренекле мәгърифәтчеләр һәм аларның эшчәнлеге. XIX йөзнең II яртысында татар поэзиясе. Поэзиягә мәгърфәтчелек идеяләренең тирән үтеп керүе. Дастан жанрының яңа биеклеккә күтәрелүе.
3	Письменная работа	ПК - 4 , УК-5	6. Кереш.Курсның максаты, бурычлары, татар әдәбияты тарихында тоткан урыны, башка предметлар белән бәйләнеше. XIX гасырның 1 яртысы (1800- 1860)татар әдәбиятына гомуми күзәтү. Әлегечорда иҗтимагый- тарихи вакыйгалар. XIX йөзнең 1 яртысында татар поэзиясе. 7. Әбелмәних Каргалый (1782-1830)иҗаты. Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәнихкитабындагы хикәятләрнең эчтәлеге. Шагыйрьнең әдәбиятка алып кергән яңалыгы.Һибәтулла Салихов (1794-1867) иҗаты. Башлангыч һәм җитлек?кән чор иҗаты. Әсәрләрендә әхлак, тәрбия, шәхес һәм тирәлек мәсьәләре. Шәмсетдин Зәки (1821-1865). Тормыш юлы. Шәхес буларак үзенчәлекле яклары. Әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше. Баһавиның Бүз егет (1842) дастаны. 8. Габделҗаббар Кандалый (1797- 1860). Тормыш юлы. Реаль тормыштан алынган татар хатын- кызларының матурлыгын сурәтләгән әсәрләре.Кереш.XIX йөзнең II яртысында (1861-1905) татарәдәбияты. Әдәбиятта мәгърифәтчелек реализмының формалашуы. Күренекле мәгърифәтчеләр һәм аларның эшчәнлеге. XIX йөзнең II яртысында татар поэзиясе. Поэзиягә мәгърфәтчелек идеяләренең тирән үтеп керүе. Дастан жанрының яңа биеклеккә күтәрелүе.
	Экзамен	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	
Семестр 4			
	Текущий контроль		

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
1	Устный опрос	УК-5 , ПК - 4 , ПК - 3 , ОПК-4	9. Мифтахетдин Акмулланың (1831-1895) тормыш һәм иҗат юлы, шәхесе.Гали Чокрыйның (1826-1889) тормышы, әдәби мирасы, мәрсияләре. Яков Емельяновның (1843-1898) тормыш юлы, әдәби мирасы. Әхмәт Уразаев-Кормаши (якынча 1855-1883). 12. Риза Фәхреддиннең (1859-1936) тормышы һәм мәдәни-гыйльми эшчәнлеге. 13. Фатих Кәриминең (1870-1937) тормыш юлы һәм иҗаты. Закир Һадинең (1863-1933)тормыш юлы һәм иҗаты. Шакир Мөхәммәдевнең (1865-1923) тормышы, күпкырлы иҗаты. Йомгак. XIX йөз татар әдәбиятының (II яртысы) сан һәм сыйфат ягыннан үзгәреш кичерүе, яңа әдәби төр һәм жанрлар барлыкка килү. Чынбарлыкны чагылдыруда яңа казанышларга ирешү. Әдәби тел үсеше. Бу чор әдәбиятының татар әдәбияты тарихында тоткан урыны.
2	Реферат	ОПК-4	10. XIX йөз татар прозасы. Әдәбиятта проза жанрының активлашуы һәм моның сәбәпләре.Заһир Бигиевнең (1870-1902) тормышы һәм иҗат эшчәнлеге. Өлүф (меңнәр) яки гүзәл кыз Хәдичә романы. Мавәраэннәһердә сәяхәт(1893)әсәренеңязылу тарихы. 11. XIX йөзнең соңгы чирегендә әдәбиятта драма төре барлыкка килү.Габрахман Ильясиның (1856-1895) тормышы, әдәби-мәдәни эшчәнлеге. ФатихХалиди (1850-1923) әдип һәм тәрҗемәче 12. Риза Фәхреддиннең (1859-1936) тормышы һәм мәдәни-гыйльми эшчәнлеге. 13. Фатих Кәриминең (1870-1937) тормыш юлы һәм иҗаты. Закир Һадинең (1863-1933)тормыш юлы һәм иҗаты. Шакир Мөхәммәдевнең (1865-1923) тормышы, күпкырлы иҗаты. Йомгак. XIX йөз татар әдәбиятының (II яртысы) сан һәм сыйфат ягыннан үзгәреш кичерүе, яңа әдәби төр һәм жанрлар барлыкка килү. Чынбарлыкны чагылдыруда яңа казанышларга ирешү. Әдәби тел үсеше. Бу чор әдәбиятының татар әдәбияты тарихында тоткан урыны.
3	Письменная работа	УК-5 , ПК - 4	11. XIX йөзнең соңгы чирегендә әдәбиятта драма төре барлыкка килү.Габрахман Ильясиның (1856-1895) тормышы, әдәби-мәдәни эшчәнлеге. ФатихХалиди (1850-1923) әдип һәм тәрҗемәче 12. Риза Фәхреддиннең (1859-1936) тормышы һәм мәдәни-гыйльми эшчәнлеге. 13. Фатих Кәриминең (1870-1937) тормыш юлы һәм иҗаты. Закир Һадинең (1863-1933)тормыш юлы һәм иҗаты. Шакир Мөхәммәдевнең (1865-1923) тормышы, күпкырлы иҗаты. Йомгак. XIX йөз татар әдәбиятының (II яртысы) сан һәм сыйфат ягыннан үзгәреш кичерүе, яңа әдәби төр һәм жанрлар барлыкка килү. Чынбарлыкны чагылдыруда яңа казанышларга ирешү. Әдәби тел үсеше. Бу чор әдәбиятының татар әдәбияты тарихында тоткан урыны.
	Зачет	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	
Семестр 5			
	Текущий контроль		
1	Устный опрос	УК-5 , ПК - 4 , ПК - 3 , ОПК-4	14. Кереш. XXйөз башы әдәбиятының үсеш баскычлары. Проза 15. XX йөз башында поэзия.XX йөз башында драматургия
2	Реферат	ОПК-4	14. Кереш. XXйөз башы әдәбиятының үсеш баскычлары. Проза 15. XX йөз башында поэзия.XX йөз башында драматургия
3	Письменная работа	ПК - 4 , УК-5	14. Кереш. XXйөз башы әдәбиятының үсеш баскычлары. Проза 15. XX йөз башында поэзия.XX йөз башында драматургия
Семестр 6			
	Текущий контроль		

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
1	Устный опрос	УК-5 , ПК - 4 , ПК - 3 , ОПК-4	17. Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш иҗаты. 19. Т.Гыйззәт, К.Нәҗми иҗаты. 21. Ш.Маннур, Х.Туфан иҗаты. 22. И.Гази, Ф.Хөсни иҗаты.Г.Әпсәләмов, М.Әмир иҗаты.Ә.Еники, Г.Бәширов иҗаты.
2	Реферат	ОПК-4	16. 1917-1940 еллар әдәбияты.Г.Ибраһимов (1887-1938). Тормыш юлы һәм иҗаты. 17. Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш иҗаты. 20. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты. 22. И.Гази, Ф.Хөсни иҗаты.Г.Әпсәләмов, М.Әмир иҗаты.Ә.Еники, Г.Бәширов иҗаты.
3	Письменная работа	УК-5 , ПК - 4	16. 1917-1940 еллар әдәбияты.Г.Ибраһимов (1887-1938). Тормыш юлы һәм иҗаты. 17. Һ.Такташ, Ш.Усманов, Ф.Бурнаш иҗаты. 18. К.Тинчурин, Ш.Камал иҗаты. 19. Т.Гыйззәт, К.Нәҗми иҗаты. 20. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты. 21. Ш.Маннур, Х.Туфан иҗаты. 22. И.Гази, Ф.Хөсни иҗаты.Г.Әпсәләмов, М.Әмир иҗаты.Ә.Еники, Г.Бәширов иҗаты.
	Экзамен	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	
Семестр 7			
	Текущий контроль		
1	Устный опрос	ПК - 3 , ОПК-4 , УК-5 , ПК - 4	23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү. 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү.
2	Тестирование	ПК - 3	23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү. 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү. 26. Татар әдәбиятында тарихи тема. Нурихан Фәттахов, М.Хабибуллин 27. Татар әдәбиятында авыл прозасы. М.Мәһдиев, Р.Төхфәтуллин, Э. Еники иҗатлары.
3	Реферат	ОПК-4	23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү. 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү. 26. Татар әдәбиятында тарихи тема. Нурихан Фәттахов, М.Хабибуллин
4	Письменная работа	ПК - 4 , УК-5	23. Кереш лекция. 1960-1985 нче еллар татар әдәбиятына гомуми күзәтү. 24. Татар прозасына гомуми күзәтү. 25. Гомәр Бәширов, Аяз Гыйләҗев, А.Расих иҗатларына гомуми күзәтү. 27. Татар әдәбиятында авыл прозасы. М.Мәһдиев, Р.Төхфәтуллин, Э. Еники иҗатлары.
	Зачет	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	
Семестр 8			
	Текущий контроль		
1	Устный опрос	УК-5 , ПК - 4 , ПК - 3 , ОПК-4	28. 1960-1985 нче еллар татар поэзиясенә гомуми күзәтү. 29. 1960-1985 нче еллар татар драматургиясенә гомуми күзәтү 30. С.Сөләйманова, И. Юзеев тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү. 31. Татар поэзиясендә юмор. Г.Афзал, Ш.Галиев иҗатларына гомуми күзәтү

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Этап	Форма контроля	Оцениваемые компетенции	Темы (разделы) дисциплины
2	Письменная работа	УК-5 , ПК - 4	28. 1960-1985 нче еллар татар поэзиясенә гомуми күзәтү. 31. Татар поэзиясендә юмор. Г.Афзал, Ш.Галиев иҗатларына гомуми күзәтү
3	Реферат	ОПК-4	28. 1960-1985 нче еллар татар поэзиясенә гомуми күзәтү. 30. С.Сөләйманова, И. Юзеев тормыш һәм иҗат эшчәнлегенә гомуми күзәтү.
	Экзамен	ОПК-4, ПК - 3, ПК - 4, УК-5	

6.2 Описание показателей и критериев оценивания компетенций на различных этапах их формирования, описание шкал оценивания

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Семестр 1					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1
Тестирование	86% правильных ответов и более.	От 71% до 85 % правильных ответов.	От 56% до 70% правильных ответов.	55% правильных ответов и менее.	2
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	3
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	4
Семестр 2					

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	Хорошо	Удовл.	Неуд.	
Текущий контроль					
Тестирование	86% правильных ответов и более.	От 71% до 85 % правильных ответов.	От 56% до 70% правильных ответов.	55% правильных ответов и менее.	1
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	2
	Зачтено		**Не зачтено**		
Зачет	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по специальности, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой дисциплины.		Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.		
Семестр 3					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	2

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	**Критерии оценивания**				**Этап**
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	3
Экзамен	Обучающийся обнаружил всестороннее, систематическое и глубокое знание учебно-программного материала, умение свободно выполнять задания, предусмотренные программой, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой дисциплины, усвоил взаимосвязь основных понятий дисциплины в их значении для приобретаемой профессии, проявил творческие способности в понимании, изложении и использовании учебно-программного материала.	Обучающийся обнаружил полное знание учебно-программного материала, успешно выполнил предусмотренные программой задания, усвоил основную литературу, рекомендованную программой дисциплины, показал систематический характер знаний по дисциплине и способен к их самостоятельному пополнению и обновлению в ходе дальнейшей учебной работы и профессиональной деятельности.	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по профессии, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой, знаком с основной литературой, рекомендованной программой дисциплины, допустил погрешности в ответе на экзамене и при выполнении экзаменационных заданий, но обладает необходимыми знаниями для их устранения под руководством преподавателя.	Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.	
Семестр 4					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	2
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	3
	Зачтено		**Не зачтено**		
Зачет	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по специальности, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой дисциплины.		Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.		
Семестр 5					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	2
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	3
Семестр 6					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	2

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	**Критерии оценивания**				**Этап**
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	3
Экзамен	Обучающийся обнаружил всестороннее, систематическое и глубокое знание учебно-программного материала, умение свободно выполнять задания, предусмотренные программой, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой дисциплины, усвоил взаимосвязь основных понятий дисциплины в их значении для приобретаемой профессии, проявил творческие способности в понимании, изложении и использовании учебно-программного материала.	Обучающийся обнаружил полное знание учебно-программного материала, успешно выполнил предусмотренные программой задания, усвоил основную литературу, рекомендованную программой дисциплины, показал систематический характер знаний по дисциплине и способен к их самостоятельному пополнению и обновлению в ходе дальнейшей учебной работы и профессиональной деятельности.	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по профессии, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой, знаком с основной литературой, рекомендованной программой дисциплины, допустил погрешности в ответе на экзамене и при выполнении экзаменационных заданий, но обладает необходимыми знаниями для их устранения под руководством преподавателя.	Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.	
Семестр 7					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1
Тестирование	86% правильных ответов и более.	От 71% до 85 % правильных ответов.	От 56% до 70% правильных ответов.	55% правильных ответов и менее.	2

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	3
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	4
	Зачтено		**Не зачтено**		
Зачет	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по специальности, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой дисциплины.		Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.		
Семестр 8					
Текущий контроль					
Устный опрос	В ответе качественно раскрыто содержание темы. Ответ хорошо структурирован. Прекрасно освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован высокий уровень понимания материала. Превосходное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Основные вопросы темы раскрыты. Структура ответа в целом адекватна теме. Хорошо освоен понятийный аппарат. Продемонстрирован хороший уровень понимания материала. Хорошее умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема частично раскрыта. Ответ слабо структурирован. Понятийный аппарат освоен частично. Понимание отдельных положений из материала по теме. Удовлетворительное умение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	Тема не раскрыта. Понятийный аппарат освоен неудовлетворительно. Понимание материала фрагментарное или отсутствует. Неумение формулировать свои мысли, обсуждать дискуссионные положения.	1

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Критерии оценивания				Этап
	Отлично	**Хорошо**	**Удовл.**	**Неуд.**	
Письменная работа	Правильно выполнены все задания. Продемонстрирован высокий уровень владения материалом. Проявлены превосходные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Правильно выполнена большая часть заданий. Присутствуют незначительные ошибки. Продемонстрирован хороший уровень владения материалом. Проявлены средние способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены более чем наполовину. Присутствуют серьёзные ошибки. Продемонстрирован удовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены низкие способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	Задания выполнены менее чем наполовину. Продемонстрирован неудовлетворительный уровень владения материалом. Проявлены недостаточные способности применять знания и умения к выполнению конкретных заданий.	2
Реферат	Тема раскрыта полностью. Продемонстрировано превосходное владение материалом. Использованы надлежащие источники в нужном количестве. Структура работы соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы высокая.	Тема в основном раскрыта. Продемонстрировано хорошее владение материалом. Использованы надлежащие источники. Структура работы в основном соответствует поставленным задачам. Степень самостоятельности работы средняя.	Тема раскрыта слабо. Продемонстрировано удовлетворительное владение материалом. Использованные источники и структура работы частично соответствуют поставленным задачам. Степень самостоятельности работы низкая.	Тема не раскрыта. Продемонстрировано неудовлетворительное владение материалом. Использованные источники недостаточны. Структура работы не соответствует поставленным задачам. Работа несамостоятельна.	3
Экзамен	Обучающийся обнаружил всестороннее, систематическое и глубокое знание учебно-программного материала, умение свободно выполнять задания, предусмотренные программой, усвоил основную литературу и знаком с дополнительной литературой, рекомендованной программой дисциплины, усвоил взаимосвязь основных понятий дисциплины в их значении для приобретаемой профессии, проявил творческие способности в понимании, изложении и использовании учебно-программного материала.	Обучающийся обнаружил полное знание учебно-программного материала, успешно выполнил предусмотренные программой задания, усвоил основную литературу, рекомендованную программой дисциплины, показал систематический характер знаний по дисциплине и способен к их самостоятельному пополнению и обновлению в ходе дальнейшей учебной работы и профессиональной деятельности.	Обучающийся обнаружил знание основного учебно-программного материала в объеме, необходимом для дальнейшей учебы и предстоящей работы по профессии, справился с выполнением заданий, предусмотренных программой, знаком с основной литературой, рекомендованной программой дисциплины, допустил погрешности в ответе на экзамене и при выполнении экзаменационных заданий, но обладает необходимыми знаниями для их устранения под руководством преподавателя.	Обучающийся обнаружил значительные пробелы в знаниях основного учебно-программного материала, допустил принципиальные ошибки в выполнении предусмотренных программой заданий и не способен продолжить обучение или приступить по окончании университета к профессиональной деятельности без дополнительных занятий по соответствующей дисциплине.	

6.3 Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы

Семестр 1

Текущий контроль

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

1. Устный опрос

Темы 1, 2

1. Борынгы һәм урта гасырлар, XIX гасыр татар әдәбияты тарихы буенча.
2. Кол Гали Кыйссаи Йосыф.
3. С. Сарай Гөлстан бит төрки, Сөһәил вә Гөлдерсен.
4. Котб Хөсрәү вә Ширин.
5. Хәрәзми Мәхәббәтнамә.
6. Хисам Кятиб Җөмҗемә солтан.
7. Маһмүд бине әл-Болгари Нәһҗел фәрадис.
8. Кол Шәриф Кыйссаи Хөбби хуҗа.
9. Мөхәммәдяр Төхфәи мәрдан, Нуры содур.
10. Мәүлә Колый. Хикмәтләре
11. Әбелмәних Каргалый. Тәрҗемәи хаҗи Әбелмәних әл-Бистәви әс-Сәгыйди, Җиһангир ханга, Кибай байга.
12. Әхмәт Уразаев-Кормаши. Кыйссаи Бүз егет, Кыйссаи Таһир илә Зөһрә.
13. Баһави. Бүз егет дастаны.
14. Габделҗәббар Кандалый. Кыйссаи Ибраһим Әдһәм поэмалары. Шәфгый, Фәрхи, Сәхипҗамал, Мулла белән абыстай һ.б.
15. Габдрахман Ильяси. Бичара кыз.
16. Газизә Сәмитова. Сәнең өчен, Җан дустыма, Күп сайрама, сандугач! һ.б.
17. Гали Чокрый. Шәмгыз-зыя, Хаҗнәмә, Фосуле әрбага циклы.
18. Галиәсгар Гафуров-Чыгтай. Тутам повесте.
19. Заһир Бигиев. Өлүф (меңнәр), яки Гүзәл кыз Хәдичә, Гөнаһе кәбаир (Зур гөнаһлар), Мөвәраэннәһердә сәяхәт.
20. Закир Һади. Бәхетле кыз, Бәхетсез кыз, Мәгъсүм, Яңа әсһабе кәһәф, Җиһанша хәзрәт.
21. Каюм Насыйри. Әхлак рисаләсе, Тәрбия китабы, Әбүгалисина кыйссасы, Кырык бакча, Әфсанәи Гөлрөх вә Камәрҗан һ.б.
22. Комедия Чистайда.
23. Мәкәрҗә бәете, Тутыйнамә, Кәлилә вә Димнә, Мең дә бер кичә.
24. Мифтахетдин Акмулла әсәрләре.
25. Муса Акъегетзадә Хисаметдин менла.
25. Ризаэддин Фәхреддин Сәлимә, яки Гыйффәт, Әсма, яки Гамәл вә Җәза.
26. Фатих Кәрими. Салих бабайның өйләнүе, Морза кызы Фатыйма, Җиһангир мәхдүмнең авыл мәктәбендә укуы, Шәкерт илә студент, Нуретдин хәлфә, Хыялмы Хакыйкатьме, Аурупа сәяхәтнамәсе, Кырымга сәяхәт.
27. Фатих Халиди. Рәдде Бичара кыз.
28. Һибәтулла Салихов. Беренче мәрсияләре. Тәндә җаным... шигыре, Төхфәтел әүляд (Балаларга бүләк), Мәҗмәгыль әдәб (Әдәпләр җентыгы) һ.б.
29. Шакир Мөхәммәдев. Җәһаләт яхут Галиәкбәр агай. Яфрак асты яки Мәкәрҗә ярминкәсе. Япон сугышы яки доброволец Батыргали агай. Публицистикасы.
30. Шәмсетдин Зәки иҗаты.
31. Яков Емельянов. Ярлы тормыш, Кайгы, Улыма, Санлау һ.б.

2. Тестирование

Темы 1, 2

1. XIX йөздә яшәгән татар халкының аңына, җәмгыять тормышына, мәгърифәт үсешенә уңай тәэсир ясаган нинди тарихи факторлар булган?
а)Беренче рус революциясе;
ә) Октябрь революциясе;
б) крепостной хокук бетерелү, Казанда университет ачылу.
2. Бохара әмире тарафыннан үлем җазасына хөкем ителгән мәгърифәтче:
а)Г. Курсави;
ә) Ш. Күлтәси;
б)Ә. Каргалый.
3. 1842 елда дөнья күргән Татар грамматикасы һәм Татар хрестоматиясе исемле китабларның авторы кем.
а)Г.Чокрый;
ә) Ш. Мәрҗани;
б)М. Иванов.
4. Татар поэзиясенең дини суфичылык йогынтысыннан реалистик юнәлешкә борылуына кем сәбәпче булган.
а)Г. Кандалый;
ә) З. Бигиев;
б)Ш. Мөхәммәдев.
5. Дөньяда сүземез бар дигән канатлы сүзләрне кем әйткән.
а)З. Бигиев;
ә) З. Һади;

б)М. Акмулла
6. Мәгърифәтчелек хәрәкәте нәрсәдән башлана.
а) завод-фабрика салудан;
ә) мәктәп-мәдрәсәләрне реформалаштырудан;
б) гаилә тәрбиясеннән.
7. Беренче татар газетасын кем чыгарган.
а)И. Гаспралы
ә) К. Насыйри;
б)Х. Фәезханов,
8. Таңыбыз Чулпаны кем ул.
а)Ш. Мәрҗани;
ә) К. Насыйри;
б)Г. Ильяси.
9. Әбүзәр Дәүләтгильдиев, Гайсә Зурколаков кайсы әсәр геройлары.
а)Яфрак асты яки Мәкәрҗә ярминкәсе.
ә) Бәхетсез егет.
б)Хисаметдин менла.
10. Мәгърифәтче язучылар тискәре геройларны сурәтләгәннәр.
а) укымаган, надан итеп;
ә) мулла гаиләсеннән чыккан итеп;
б) гаилә һәм мәктәп тәрбиясе җимеше итеп.
11. XIX гасырдагы мәгърифәтчелек реализмына хас сыйфатлар нинди.
а)тормышны тәнкыйтьләү,
ә) үгет-нәсихәтчелекнең зур урын тотуы;
б)русча өйрәнергә кушу
12. Казанда беренче гимназия кайчан ачыла.
а)1861;
ә) 1883;
б)1759 елда.
13. Казан гимназиясендә татар теле кайчан укытыла башлый.
а)1785;
ә) 1769;
б)1807 елда.
14. Асар (Эзләр) китабын кем язган.
а) Г.Исхакый;
ә) Ш. Мәрҗани;
б) Р. Фәхреддинов.
15. Бу әсәрләрнең кайсысын Ш. Мәрҗани язган.
а) Аурупа сәяхәтнамәсе;
ә) Мавәраэннәһердә сәяхәт;
б)Мөстәфадел-әхбар фи әхвале Казан вә Болгар.
16. Бәхетсез кыз, Бәхетле кыз әсәрләренең авторы.
а)Г.Камал;
ә) Ф.Халиди;
б)З.Һади.
17. Мәдхе Казан әсәрен кем язган.
а)М.Акмулла;
ә) Г.Чокрый;
б)Г.Кандалый.
18. Иген икмәк бирер икмәк, Белеп иксәң, бирер күпләп, дигән канатлы сүзләрнең авторы кем.
а)М. Акмулла;
ә) Г.Чокрый;
б)Г. Кандалый.
19. Г.Чокрый һәм М. Акмулланың остазы кем.
а)Ә.Каргалый;
ә) Г.Кандалый;
б)Ш.Зәки.
20. Диване хикәяте татар хрестоматиясен төзегән автор.
а)Ә.Каргалый;
ә) С.Кукляшев;
б)Х.Фәезханов.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

21. Беренче реалистик роман авторы кем?
а)З. Бигиев;
ә) М. Акъегет;
б)З. Һади.
22. Туган телнең ике канатын да үстерү мәсьәләсен кем күтәреп чыга.
а)Ф. Халиди;
ә) Ф. Кәрими;
б)К. Нарыйри.
23. Әлеге канатлы сүзләр кем тарафыннан әйтелгән.
Якутлар табыладыр вакыт белән, Вакытлар табылмыйдыр якут белән.
а)М. Акмулла;
ә) Г. Кандалый;
б)Г. Чокрый,
24. Мәгърифәтчелекнең төп асылы нидән гыйбарәт.
а)китап басу;
ә) һөнәрчелек белән шөгыльләнү;
б) дөньяви фәннәр укыту, укытуның метод-ысулларын үзгәртү.
25. Бакча сарай шәһәре башлыгы итеп сайланган мәгърифәтче.
а)Ф.Кәрими;
ә) И. Гаспралы;
б)Ш. Рәмиев.
26. С.Рәмиев кайсы язучыны үзенә киңәшче һәм тәрҗемәче итеп алган.
а)Р. Фәхреддинов;
ә) З. Бигиев;
б)Ф. Кәрими.
27. Г. Кандалыйның суфичылык традициясендә язган әсәрен әйтегез:
а)Сәхипҗамал;
ә) Рисалаи-р-иршад;
б)Мәгъшукнамә.
29. Өлүф яки гүзәл кыз Хәдичә романында төп геройларны әйтегез.
а)Хәнифә, Габбас менла;
ә) Муса, Габденнасыйр;
б) Фатыйма, Мостафа.
30. Беренче татар пьесасын кем язган.
а)Г. Камал;
ә) К.Тинчурин;
б)Г. Ильяси.
31. Жиһанша хәзрәт әсәрен кем язган.
а)Г. Ильяси;
ә) Ш. Мөхәммәдев;
б)З. Һади.
32. Бу әсәрнең кайсысын Г.Чокрый иҗат иткән.
а) Елның дүрт фасылы, Хаҗнамә;
ә) Тәндә җаным, Тәэссеф.
б) Бичара кыз, Бәхетсез кыз.

3. Реферат

Темы 1, 2
1. Кол Гали Кыйссаи Йосыф
2. С. Сарай Гөлстан бит төрки, Сөһәил вә Гөлдерсен
3. Котб Хөсрәү вә Ширин
4. Хәрәзми Мәхәббәтнамә
5. Хисам Кятиб Җөмҗемә солтан
6. Мәһмүд бине әл-Болгари Нәһҗел фәрадис
7. Кол Шәриф Кыйссаи Хөбби хуҗа
8. Мөхәммәдяр Төхфәи мәрдан.
9. Нуры содур
10. Мәүлә Колый. Хикмәтләре.

4. Письменная работа

Темы 1, 2
1. Татар халкының тарихы белән әдәбият арасындагы бәйләнешләр турында сөйләгез.

2. Урта гасырлар татар әдәбияты чорларга нинди принциплардан чыгып бүленә
3. Гомумтөрки әдәбият системасында татар әдәбиятының урыны нәрсәдә
4. Кол Галинең Кыйссаи Йосыф әсәренең сәнгатьчә кыйммәте нәрсәдә
5. Кыйссаи Йосыф әсәре нинди әдәби традицияләргә нигез салган
6. Алтын Урда чоры халык иҗаты әсәрләренең үзенчәлекләре нидән гыйбрәт
7. Суфичылыкның асылы, аның бу чорлар әдәбиятында тәэсире турынданиләр беләсез
8. Котбның Хөсрәү вә Ширин әсәре әдәбиятыбызга нинди яңалык алып килә.
9. Харәзминең Мәхәббәтнәмә әсәренең әдәби кыйммәте нәрсәдә
10. М.Г. Әл-Болгариның әдәбиятыбызга алып килгән яңалыгы нидән гыйбарәт
11. Х.Кятибнең Җөмҗөмә солтан әсәренең жанр үзенчәлеге турында сөйләгез.
12. Ни өчен С.Сараиның иҗатын Алтын Урда чоры әдәбиятының иң югары ноктасы дибез
13. Нәрсә ул нәзирә алымы
14. Сөһәйл вә Гөлдерсен әсәренең әдәби һәм фәнни хасиятләре турында ниләр әйтә аласыз
15. Кылыч бине Саяди, Ә.У.Кормаши, Ф.Бурнашның үзәк геройлары Таһир һәм Зөһрә булган әсәрләрендәге охшаш һәм аермалы яклар нидән гыйбарәт
16. Казан ханлыгы чоры шагыйрьләренең иҗади үзенчәлекләре турында ниләр беләсез
17. Мәүла Колый хикмәтләренең хасиятләре нәрсәдә дип уйлыйсыз

Семестр 2

Текущий контроль

1. Тестирование

Темы 3, 4

1. Аяз Гыйләҗевны драматург буларак таныткан әсәр?
а) Балта кем кулында;
б) Җиз кыңгырау;
в) Өч аршин җир.
2. Кыр казлары артыннан драмасы авторы:
а) Илдар Юзеев;
б) Гариф Ахунов;
в) Әмирхан Еники.
3. Туфан Миңнуллинның кайсы әсәрендә катнаш никах проблемасы күтәрелә.
а) Нигез ташлары;
б) Миләүшәнең туган көне;
в) Ильгизәр + Вера.
4. Шәриф Хөсәеновның "Әни килде" әсәрендә ананың ике тапкыр үлемнән калган улының исеме ничек.
а) Ислам;
б) Сәяр;
в) Максуд.
5. Ай былбылым җырының сүзләрен кем язган.
а) Илдар Юзеев;
б) Нәкый Исәнбәт;
в) Шәүкәт Галиев.
6. Нәкый Исәнбәтнең кайсы әсәрендә яшьләрнең фаҗигале мәхәббәте сурәтләнә.
а) Гөлҗамал;
б) Миркәй һәм Айсылу;
в) Зифа.
7. Ш.Галиевнең кайсы шигырендә бала күзе аша олылар дөньясындагы кимчелекле күренешләр тәнкыйть ителә.
а) Күзгеләр көлеп тора;
б) Нефть таптык;
в) Куркыныч аюлар.
8. Туфан Миңнуллинның нинди әсәрендә көчләп чукындыру күренеше бар.
а) Илгизәр + Вера;
б) Зөләйха;
в) Үзебез сайлаган язмыш.
9. Аяз Гыйләҗевның кайсы әсәренең үзәгендә интеллигенция вәкиле, драматург тора.
а) Җомга көн кич белән;
б) Ягез, бер дога;
в) Урталыкта.
10. Өч томлык Татар халык мәкальләре җыентыгының авторы:
а) Нәкый Исәнбәт;
б) Хәсән Туфан;
в) Гаяз Исхакый.

11. Х.Туфан нинди әсәре өчен репрессия корбаны була.
а) Бибиевләр;
б) Ант;
в) Ике чор арасында.
12. Ш.Галиевнең шәхси кичерешләрен, биографиясен чагылдырган иң беренче әсәр.
а) Кечке утлар;
б) Әткәйгә хат;
в) Әни кушканча.
13. Т. Миңнуллинның туган авылы.
а) Яңавыл;
б) Олы Мәрәтхуҗа;
в) Казанда.
14. Үзебез сайлаган язмыш драмасы кемнәр турында.
а) укучылар;
б) табиплар;
в) укытучылар
15. Т.Миңнуллин яшәгән еллар.
г) 1935-2012;
д) 1933-2000;
е) 1918-1978.
16. Эх, нигә мин дә кеше булмадым дигән сүзләрне кем әйтә.
ж) Әҗәл;
з) Янбулат;
и) Искәндәр.
17.Н.Исәнбәтнең Уракчы кыз шигырендә кызның кара кашлары нәрсәгә охшатыла.
к) Айга;
л) Уракка;
м) Кояшка.
18. Н.Исәнбәтнең балалар өчен язылган танылган әсәре.
н) Муса Җәлил;
о) Мыраубай батыр;
п) Рәйхан.
19.Ш. Галиевнең шәхси кичерешләрен, биографиясен чагылдырган иң беренче әсәр.
р) Кичке утлар;
с) Әткәйгә хат;
т) Әни кушканча.
20. Беренче мәхәббәт әсәрендә үзәк хатын-кыз образы:
г) Зөбәйдә;
д) Рәхилә;
е) Солтания.
21. Х.Вахитның Самат әсәренең жанры.
а) трагикомедия;
б) драма;
в) музыкаль комедия.
22. Соңгы хат драмасында сурәтләнгән һөнәр.
а) табип;
б) инженер;
в)укытучы.
23. Х.Вахитка нинди әсәре өчен Г.Тукай исемендәге премия бирелә.
г) Соры кортлар;
д) Илһамия;
е) Беренче мәхәббәт.
24.Н. Исәнбәтнең Урман сагышы шигырендә нинди тау буенда урнашкан авыл турында сүз бара.
а) Карпат;
б) Урал;
в)Шәгер.
25. Г.Афзалның яшәгән еллары
а) 1921-2003;
б) 1915-1950;
в) 1986-1913.
26. Ш. Галиевка нинди китаплары өчен Г.Тукай исемендәге премия бирелә.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

ж) Шәвәли;
з) Котбетдин мәргән;
и) Беренче мәхәббәт.
27. Ю. Әминевның беренче драма әсәре
а) Язылмаган законнар;
б) Очрашырбыз, Гөлсылу;
в) Ташкыннар.
28. С.Сөләйманова яшәгән еллар
а) 1926-1980;
б) 1880-1926;
в) 1930-1995.
29. Саубуллашу вальсының авторы:
а) С.Сөләйманова;
б) Ш. Галиев;
в) Г.Афзал.
30. С.Сөләйманова иҗат иткән повесть
а) Гөлбадран;
б) Бала күңеле далада
в) Хан кызы.

2. Устный опрос

Темы 3, 4, 5
1. А.Гыйләҗевның Җомга көн кич белән әсәренең идея проблематикасы.
2. Н.Фәттах - тарихи әсәрләр авторы. Романнарында сурәтләнгән тарихи чорлар, аларны иҗат иткәндә файдаланылган чыганаклар (романнарының берсенә анализ).
3. Ә.Еники әсәрләренең әдәби эшләнеше (Саз чәчәге, Рәшә, "Гөләндәм туташ хатирәсе").
4. Г.Ахунов иҗаты. Хәзинә яки Идел кызы романына сәнгатьчә анализ.
5. А.Расих - прозаик. Гомуми күзәтү. Романнарының берсенә әдәби анализ.
6. А.Гыйләҗев повестьларының сәнгатьчә эшләнеше, алардагы тема төрлелеге. Әдипнең стиле, язу алымнары (Язгы кәрваннар, Җомга көн, кич белән, Өч аршын җир).
7. Ә.Еники хикәяләре, күңел дөньясының бирелү үзенчәлеге. (Кем җырлады, Бер генә сәгатькә, Әйтелмәгән васыять).
8. Еники хикәяләрендәге психологик һәм лирик детальләрне күрсәтергә.
9. Г.Афзал әсәрләрендә юмор һәм сатира.
10. Ш.Галиев һәм Н.Исәнбәтнең балалар өчен язылган әсәрләре.

Зачет

Вопросы к зачету:
1. Ш. Хөсәенов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Әниемнең ак күлмәге, Зөбәйдә адәм баласы.
2. Н.Исәнбәт. Тормыш юлы һәм иҗаты. Хуҗа Насретдин, Мулланур Вахитов, Муса Җәлил.
3. Рабит Батулла. Тормыш юлы һәм иҗаты.
4.Кичер мине, әнкәй, Сират күпере.
5. Әхсән Баянов шагыйрь. Бер поэмасына анализ.
6. А. Гыйләҗев - драматург Җиз кыңгырау, Өч аршын җир.
7. Р.Хәмид тормышы һәм иҗаты. Олы юлның тузаны.
8. Ю.Әминев тормыш юлы һәм иҗаты.
9. Язылмаган законнар, Кан кардәшләр.
10. Н.Фәттах Кол Гали.

Семестр 3

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 6, 7, 8
1. Казанда университет ачылу, аның йогынтысы.
2. Халыкның рухи тормышында ислам дине.
3. Абызагайлар хәрәкәте.
4. Казанда университет ачылу, аның йогынтысы.
5. Халыкның рухи тормышында ислам дине.
6. Абызагайлар хәрәкәте.
7. Дини суфыйчыл традицияләрнең дөньяви мотивлар белән үрелеп баруы.
8. Мәдхе Казан китабы.
9. Проза жанры формалашу.
10. Шәрек әдәбятенә таяну.

2. Реферат

Темы 6, 8

1. Иҗтимагый-игътисадый үзгәрешләр; мәдәни хәрәкәт.
2. Мәгрифәтчелек әдәбиятының үзенчәлекләре.
3. Өч халыкның урта әдибе.
4. Иҗатында гыйлем әхлак мәсьәләләре.
5. Лирик георй хис-кичерешләре.
6.XIX йөз әдәбиятының үсеш үзенчәлекләре
7.XIX йөзнең беренче яртысында татарларда иҗтимагый һәм мәдәни хәрәкәт
8.Әбелмәних Каргалый иҗаты
9.Һ.Салихов иҗаты
10.Ш.Зәки иҗаты

3. Письменная работа

Темы 6, 7, 8

1. Дини суфыйчыл традицияләрнең дөньяви мотивлар белән үрелеп баруы.
2. Мәдхе Казан китабы.
3. Проза жанры формалашу.
4. Шәрек әдәбятенә таяну.
5. Идея-эстетик үзенчәлекләре.
6. Казанда университет ачылу, аның йогынтысы.
7. Халыкның рухи тормышында ислам дине.
8. Абызагайлар хәрәкәте.
9. Казанда университет ачылу, аның йогынтысы.
10. Халыкның рухи тормышында ислам дине.

Экзамен

Вопросы к экзамену:

1.XIX йөз әдәбиятының үсеш үзенчәлекләре
2.XIX йөзнең беренче яртысында татарларда иҗтимагый һәм мәдәни хәрәкәт
3.Әбелмәних Каргалый иҗаты
4.Һ.Салихов иҗаты
5.Ш.Зәки иҗаты
6.Г.Кандалый иҗаты
7.Г.Кандалый иҗатын чорларга бүлү
8.Абзагайлар хәрәкәте
9.XIX йөзнең II яртысында мәгърифәтчелек хәрәкәте.
10. Г.Чокрый иҗаты
11. З.Бигиев Зур гөнаһлар романы.
12. Р.Фәхретдин әсәрләрендә әхлак проблемалары.

Семестр 4

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 9, 12, 13

1. Өч халыкның урта әдибе.
2. Иҗатында гыйлем әхлак мәсьәләләре.
3. Лирик георй хис-кичерешләре.
4. Иҗтимагый-игътисадый үзгәрешләр; мәдәни хәрәкәт.
5. Мәгрифәтчелек әдәбиятының үзенчәлекләре.
7. Г.Ильясый пьесасында схематиклык.
8. Өлүф (меңнәр) яки гүзәл кыз Хәдичә романының детектив жанрда булуы.
9. Күтәрелгән әхлаки мәсьәләләр.
10. Мавәраэннәһердә сәяхәт әсәрендә мәгрифәтчелек карашлары.

2. Реферат

Темы 10, 11, 12, 13

1. Драма тәренең мәйдан яулый башлавы.
2. Беренче пьесалар.
3. Г.Ильясый пьесасында схематиклык.
4. Өлүф (меңнәр) яки гүзәл кыз Хәдичә романының детектив жанрда булуы.
5. Күтәрелгән әхлаки мәсьәләләр.
6. Мавәраэннәһердә сәяхәт әсәрендә мәгрифәтчелек карашлары.
7. Әдип әсәрләрендә мәктәп, мәдрәсә проблемалары.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

8. Кадыймчелекне тәнкыйтьләү.
9. Романтик утопия жанры.
10. Р.Фәхреддиннең мәгрифәтчелек эшчәлеге; гыйльми эшчәнлеге.

3. Письменная работа

Темы 11, 12, 13

1. Әдип әсәрләрендә мәктәп, мәдрәсә проблемалары.
2. Кадыймчелекне тәнкыйтьләү.
3. Романтик утопия жанры.
4. Р.Фәхреддиннең мәгрифәтчелек эшчәлеге; гыйльми эшчәнлеге.
5. Әсәрләрендә күтәрелгән проблемалар.
6.З.бигиев Зур гөнаһлар романы
7.Р.Фәхретдин әсәрләрендә әхлак проблемалары
8. Ф.Кәримнең гаилә кору мәсьәләләрен романтик планда хәл итүе
9. Ф.Кәримнең Ауропа сәяхәтнамәсендә мәгърифәтчелек карашлары
10. Мәгърифәтчеләрнең публицистика стилен иркен кулланулары

Зачет

Вопросы к зачету:

1.Р.Фәхретдин әсәрләрендә әхлак проблемалары
2.Ф.Кәримнең гаилә кору мәсьәләләре.
3.Романтик планда гаилә мәсьәләмен хәл итүе.
4.Ф.Кәримнең Ауропа сәяхәтнамәсендә мәгърифәтчелек карашлары
5.Мәгърифәтчеләрнең публицистика стилен иркен кулланулары
6.Мәгърифәтчеләрнең хатын кыз мәсьәләсенә мөнәсәбәте
7.Дин галиме, тарихчы, педагог.
8.Журналист буларак Р.Фәхретдин
9.З.Һади хикәяләрендә торыш көнкүрешнең реалистик планда бирелеше
10.Яңа әсхабе кәһәфтә кадими уку йортларына сатира
11.Ш.Мөхәммәдов публицистикасы
12.Ш.Мөхәммәдов сатирасы
13.М.Акмулла иҗаты
14.Г.Чокрый иҗаты
15. Беренче драма әсәрләрендә конфликтның әхлакый яссылыкта хәл ителүе.
16.ХХ йөз башы әдәбиятының үзенчәлекләре
17.ХХ йөз башы әдәбиятының вакытлы матбугаты.
18.ХХ йөз башында романтизм: аның үзенчәлекләре.
19.Г.Исхакыйның башлангыч чор иҗаты.
20.Г.Исхакыйның иҗатында миллилек.
21.Әдип, публицист, журналист буларак Ф.Әмирхан.
22.Ф.Әмирханның Хәят(1911) повестенда психологизм.
23.Г.Ибраһимовның тормыш юлы: күпкырлы эшчәнлеге.

Семестр 5

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 14, 15

1.Г.Исхакый иҗатын чорларга бүлү
2.Ф.Әмирхан сатирасы
3.Ш.Камал әсәрләрендә тормыш гаделсезлеге
4.Г.Ибраһимов 10-нчы еллар иҗатында яңа сыйфат үзгәрешләре
5.М.Гафури әсәрләрендә социаль каршылык
6. Г.Тукайның гражданлык лирикасы, социаль мотивлар
7.Шагыйрь иҗатының тематик киңлеге
8.Г.Коләхмәтовның Ике фикер(1906) драмасында күтәрелгән мәсьәләләр.
9.М.Фәйзинең Галиябану(1916) музыкаль драмасында авыл яшьләренең бирелеше
10.Ш.Бабич иҗаты (жанр төрлелеге, идея-тематик киңлек)

2. Реферат

Темы 14, 15

1.ХХ йөз башы әдәбиятының үзенчәлекләре
2.ХХ йөз башы әдәбиятының вакытлы матбугаты
3.ХХ йөз башында романтизм: аның үзенчәлекләре
4.Г.Исхакыйның башлангыч чор иҗаты

5.Г.Исхакыйның иҗатында миллилек
6.Әдип, публицист, журналист буларак Ф.Әмирхан
7.Ф.Әмирханның Хәят(1911) повестенда психологизм
8.Г.Ибраһимовның тормыш юлы: күпкырлы эшчәнлеге
9.Г.Ибраһимов иҗатында романтизм
10.Ш.Камал хикәяләрендә гади кешеләрнең тормышы

3. Письменная работа

Темы 14, 15
1.Г.Тукайның граждланлык лирикасы, социаль мотивлар
2.Шагыйрь иҗатының тематик киңлеге
3.Дәрдемәнд иҗатында яшәү һәм үлем, гомер агышы, билгесезлек турында уйланулар
4.Ш.Бабич иҗатында юмор һәм сатира;
5. Шигъриятендә лирик герой үзенчәлекләре
6.Сатирик комедия, водевиль кебек яңа формалар барлыкка килү
7.Ш.Камал иҗатында психологизм
8.Татар драматургиясенә нигез салучы буларак Г.Камал
9. XX йөз башы татар поэзиясенең характелы сыйфатлары
10.Г.Тукайның тормыш сукмаклары

Семестр 6

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 17, 19, 21, 22
1. Г.Ибраһимов иҗатында яңа тормыш өчен көрәшнең сурәтләнүе.
2. Тирән тамырлар романында сыйнфый көрәшнең сүрәтләнеше.
3. Татар хатыны ниләр күрми әсәрендә татар яшәеше.
4. М.Гафуриның Кара йөзләр әсәрендә хәзрәт образы.
5. К.Тинчурин комедияләре;драма жанрында казанышлары.
6. Ш.Камалның Матур туганда романында сыйнфый көрәш.
7. Ш.Маннурның сугыш чоры иҗаты.
8. Х.Туфан лирикасы.
9. Х.Туфанның 60-70 нче еллар поэзиясендә заман рухы.
10. Тормыш баскычлары повестьендә татар кешесе.

2. Реферат

Темы 16, 17, 20, 22
1. Һ.Такташның Җир уллары трагедиясенда революциясе образы.
2. Шамил Усманов иҗатында революция.
3. Ф.Бурнаш поэмалары.
4. Т.Гыйззәтнең Ташкыннар трилогиясында татар крестьяннарының революцон аң үсеше бирелеше.
5. Бишбүләк драмасында гражданнар сугышының каһарманнары.
6. К.Нәҗминең Язгы җилләр романы һәм аның сюжет-композиция үзенчәлекләре.
7. Татар язучылары фронтта.
8. Әдәбият үсешенең үзенчәлекләре.
9. М.Җәлилнең 30 нче еллар иҗаты.
10. Тоткын шагыйрь батырлыгы.Ф.Кәрим прозасы.

3. Письменная работа

Темы 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
1. И.Газинең Онытылмас еллар романының эпик масштаблылыгы.
2. Ф.Хөснинең Йөзек кашы повесте.
3. Г.Әпсәламов сугыш чоры иҗаты.
4. Әдип иҗатында татар каһарманнары.
5. М.Әмир драматургисенең үзенчәлекләре.
6. Саф күңел дилогисенең сюжет үзенчәлекләре.
7. Ә.Еники иҗатында психологизм.
8. Г.Бәшировның Туган ягым- яшел бишек повестендә халык гореф-гадәтләре.
9. И.Газинең Онытылмас еллар трилогиясендә тарихи хакыйкатьнең бирелеше.
10. Ә.Еникинең Саз чәчәге, Рәшә повестьларында заманның әхлакый проблемаларының куелышы.
11. Ә.Еники- психологизм остасы.

Экзамен

Вопросы к экзамену:
1. К.Нәҗми әсәрләрендә сыйнфыйлык.

2. Татар советы әдәбиятының үзенчәлекле үсеш юлы.
3. 30-нчы еллар әдәбияты тормышында К.Нәҗми эшчәнлеге.
4. 1917 елгы октябрь перевороты, гражданнар сугышы. Кешелеклелек һәм сыйнфыйлык төшенчәләренең үзара мөнәсәбәте.
5. Ф.Кәримнең сугышка кадәрле иҗаты.
6. Ә.Фәйзи прозасы: Тукай романы.
7. М.Әмир драматургиясенең үзенчәлекләре.
8. Бөек Ватан сугышы чорында татар әдәбияты; әдәбиятның роле.
9. М.Җәлилнең башлангыч чор иҗатына романтик поэзия йогынтысы.
10. Ә.Фәйзи поэзиясе : Флейталар поэмасы.
11. Сугыштан соңгы татар прозасы: хәрби-патриотик һәм тыныч хезмәт темалары.
12. Ф.Сәйфи Казанлыкның драмалары, хикәяләре, романнары.
13. Н.Исәнбәт пьесаларында мораль-әхлак мәсьәләләре.
14. Фронтта татар язучылары һәм аларның фронт матбугатында катнашулары.
15. М.Галәүнең Мөһәҗирләр романы. Аңардагы образлар һәм алар аша социаль катлауларның бирелеше.
16. Ш.Усмановның тормыш юлы һәм иҗаты.
17. Ш.Усмановның Легион юлы, Памирдан радио әсәрләре.
18. Ш.Усманов әсәрләренең пафосы. Аларда шәхес белән революция мөнәсәбәтләре.
19. Ф.Бурнашның әдәби мираска мөнәсәбәте. Тәнкыйтьче буларак әдәбиятны сәхнәләштерүгә мөнәсәбәте.
20. Ф.Бурнашның Таһир-Зөһрә трагедиясе.
21. Ф.Бурнашның драмалары һәм комедияләре (Таң, Лачыннар, Яшь йөрәкләр, Камали карт).
22. Ф.Бурнаш поэмалары.
23. Г.Сәгъдинең әдәбият тарихын, аның үсү юлларын әдәби поцессны яктыртудагы эшчәнлеге (Татар әдәбияты тарихы, Пролетариат диктатурасы дәверендә татар матур әдәбияты, Символизм турында һ.б.).
24. Әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче буларак Г.Нигъмәти.
25. 30нчы еллар драматургиясендә психологизм һәм романтизм.
26. Җ. Вәлидинең тәнкыйтьчелек эшчәнлеге.
27. 30нчы еллар иҗтимагый торышының үзенчәлекләре һәм әдәбиятка тискәре йогынтысы.
28. Х.Туфан иҗатында искелек белән яңалык көрәшенең чагылыш табуы.
29. Һ.Такташ иҗатын чорларга бүлеп карау.
30. Һ.Такташның Мокамай, Алсу, Сыркыды авылы әсәрләрендә матурлык идеалы.
31. Таҗи Гыйззәтнең тормышы һәм иҗаты. Әдәби мираска мөнәсәбәте. Тәнкыйтьче буларак әдәбиятны сәхнәләштерүгә мөнәсәбәте.
32. Таҗи Гыйззәт әсәрләренең тарихи тематикасы.
33. Кави Нәҗминең тормыш юлы һәм иҗаты.
34. Ш.Камалның Таң атканда, Матур туганда романы.
35. Ш.Камал драматургиясе.
36. Г.Ибраһимовның тормыш юлы һәм иҗаты.
37. Г.Ибраһимов эшчәнлегенең төп тармаклары.
38. Г.Ибраһимов әсәрләрендә халыкның яңа тормышка омтылышы.
39. Г.Ибраһимовның Яңа кешеләр, Кызыл чәчәкләр, Тирән тамырлар һ.б. әсәрләрендә халык арасыннан күтәрелгән геройлар. Әсәрнең жанр үзенчәлекләре, төп образлар.
40. М.Гафуриенең Кара йөзләр повесте.
41. М. Гафуриенең тормыш юлы һәм иҗаты.
42. М.Гафуриның революциядән соңгы поэзиясе (Эшче һ.б.).
43. Шагыйрьнең алтын приискасында повестенең сюжет-композиция үзенчәлеге.
44. Кара йөзләр повестында фаҗигагә китергән сәбәпләр.
45. 20-нче еллардагы әдәби хәрәкәт үзенчәлекләре.
46. Революция һәм гражданнар сугышы елларында әдәби тормыш.
47. К.Тинчуринның тормыш юлы һәм иҗаты.
48. К.Тинчурин Җилкәнсезләр, Зәңгәр шәл, Кандыр буе әсәрләре.
49. К.Тинчурин әсәрләрендә персонажларның психологик яктан төгәллеге.
50. М.Галәүнең Болганчык еллар романы. Анда авыл тормышының бирелеше сәбәпләре. Әсәрләрдәге психологизм.
51. Сугыш чорында поэзиянең активлашуы.
52. Сугыш чоры прозасының жанр үзенчәлекләре.
53. Татар язучылары фронтта.
54. Лирик герой үзенчәлекләре.
55. Сугыш чоры прозасында милли хисләрнең бирелеше.
56. Сугыш чоры прозасының романтиклыгы (Г.Әпсәләмов иҗаты мисалында).
57. Сугыш чоры прозасында психологизм (Ә.Еники, И.Гази иҗатлары мисалында).

58. М.Җәлилнең әдәбиятта беренче адымнары.
59. М.Җәлилнең әсирлек шартларында шигъри һәм гражданлык батырлыгы.
60. М.Җәлил шигырьләрендә автор образы (Җырларым, Ышанма, Кичер, илем, Кошчык, Ирек әсәрләре мисалында).
61. Ф.Кәримнең әдәбиятка килүе.
62. Ф.Кәрим иҗатында совет солдаты һәм аның кешелеклелеге
(Мин гуманист, Ант, Station Бездә яңгыр шигырьләре мисалында).
63. Ф.Кәримнең тоткынлык чоры иҗаты.
64. Ф.Кәрим прозасында милләтләрнең сугышчан дуслыгы.
65. Тыныч хезмәткә күчү : әдәбият алдында торган бурычлар.
66. Идеология басымы шартларында Ә.Фәйзинең Тукай, Г.Бәшировнең Намус, Ә.Еникинең Рәхмәт, иптәшләр кебек әсәрләре дөнья күрү.
67. Шәхес культын фаш итү һәм аның әдәбият үсешенә йогынтысы.
68. Поэзиядә тормыш яңалыкларын күрсәтүче табигый шигырьнең көчәюе (50-нче еллар уртасыннан).
69. 50-нче еллар поэзиясендә шәхес һәм аның язмышын ил һәм кешелек белән бәйләп тасвирлау.
70. Ш.Маннурның Муса романында герой шагыйрь образын беренчеләрдән булып тасвирлау.
71. Ә.Фәйзи иҗатында Тукай образы.
72. Х.Туфан шигъриятенең лирик-фәлсәфи юнәлеше (Озату, Ак каен, Агыла да болыт агыла һ.б.).
73. Г.Әпсәләмов әсәрләренең романтик герой пафосы (Газинур, Мәңгелек кеше романнары).
74. Сүнмәс утлар романында эшчеләр арасындагы традицияләрнең күчә баруын бер гаиләнең тарихи эволюциясе аша калку итеп сурәтләү.
75. Г.Бәшировның Туган ягым яшел бишек романында халык гореф-гадәтләренең бирелеше.
76. Җидегән чишмә романында экология проблемасының кискен куелышы, аның әхлак мәсьәләләре белән бәйләнеше.
77. Ф.Хөсни хикәяләр остасы.
78. Утызынчы елромандында шәхси язмышларның социаль вакыйгалар белән бәйләнеше.
79. М.Әмир Саф күңел романында совет кешеләренең сугышта һәм тылдагы батырлыкларын сурәтләү.

Семестр 7

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 23, 25

1. 1965-1985 еллар татар әдәбияты үсү һәм формалашуда иҗтимагый-сәяси шартларның роле.
2. Реализм тарафдарлары дип саналган татар прозаиклары иҗатларында туган үзгәрешләр.
3. 1965-1985 еллар татар әдәбиятындагы төп әдәби агымнар һәм юнәлешләр.
4. Әхсән Баяновның әдәби дөньясы нинди сыйфатлар белән баеды.
5. Гариф Ахуновның соңгы әсәрләрендә нинди тема һәм стиль үзгәрешләре булды.
6. Ватанпәрвәрлек дигән төшенчәне ничек аңлыйбыз һәм нинди әдәби мисалларда күрә алабыз.
7. Туган якны олылау, ярату идеяларе кайсы татар прозаиклары иҗатларында ачык чагыла.
8. Р.Төхфәтуллинның авыл кешеләре тормышын һәм образларын сурәтләү осталыгы. Хикәяләре. Повестьлары.
9. Н.Фәттах - тарихи әсәрләр авторы. Романнарында сурәтләнгән тарихи чорлар, аларны иҗат иткәндә файдаланылган чыганаклар (романнарының берсенә анализ).
10. Ә.Еники әсәрләренең әдәби эшләнеше (Саз чәчәге, Рәшә, "Гөләндәм туташ хатирәсе").
11. Г.Ахунов иҗаты. Хәзинә яки Идел кызы романына сәнгатьчә анализ.
12. А.Расих - прозаик. Гомуми күзәтү. Романнарының берсенә әдәби анализ.
13. А.Гыйләҗев повестьларының сәнгатьчә эшләнеше, алардагы тема төрлелеге. Әдипнең стиле, язу алымнары (Язгы кәрваннар, Җомга көн, кич белән, Өч аршын җир).
14. Ә.Еники хикәяләре, күңел дөньясының бирелү үзенчәлеге. (Кем җырлады, Бер генә сәгатькә, Әйтелмәгән васыять).
15. Еники хикәяләрендәге психологик һәм лирик детальләрне күрсәтергә.
16. Г.Ахунов әсәрләрендә заман геройларының бирелеше.
17. Сажидә Сөләйманова әсәрләрендәге героиняларның рухи сыйфатларын ничек аңлыйбыз.
18. Н. Фәттах иҗатында тарихи тема.
19. Н.Фәттахның Итил суы ака торур романында шәхес язмышы һәм хакимият.
20. Р.Төхфәтуллин иҗатында авыл тормышы.
21. 60-80 нче еллар әдәбиятында Бөек Ватан сугышы темасы.
22. 60-80 нче еллар әдәбиятында тарихи шәхесләрне тасвирлау.

2. Тестирование

Темы 23, 25, 26, 27

1. Гариф Ахуновның кайсы әсәрендә Нурия образы бар.
а) Чикләвек төше;
б) Идел кызы;

в) Хәзинә.
2. Йә, нишлибез соң гөлкәйләрем Болай булгач, безнең бодай орлыгыбыз җитми бит... реплика Г.Бәшировның кайсы әсәреннән алынган.
а) Җидегән чишмә;
б) Намус;
в) Туган ягым яшел бишек.
3. Өч аршин җир повестендә кем Карачура авылына кайта.
а) Инсаф;
б) Мирвәли;
в) Әхмулла.
4. Мөхәммәт Мәһдиевнең әсәрендә Ата кара тараканның кан әйләнешеу әйтә алмаган герой:
а) Әлтафи;
б) Әркәшә;
в) Зарифуллин.
5. Кол Гали, Бала күңеле далада әсәрләренең авторы кем.
а) Р.Батулла;
б) Н.Исәнбәт;
в) Н.Фәттах.
6. Н.Фәттахның Бала күңеле далада нинди жанрдагы әсәр.
а) пьеса;
б) роман;
в) поэма.
7. Р.Мөхәммәдиевнең Истәлек өчен Гыйлемханга повесте ничек тәмамлана.
а) Гыйлемхан дәү апасы белән бергә авылында яшәп кала;
б) Гыйлемхан хатыны һәм балалары янына шәһәргә китә;
в) Гыйлемхан эзсез югала.
8. Хәзинә романындагы Кәримнең яшь чагында яратып йөргән кыз исеме.
а) Мөнәвәрә;
б) Сәгыйдә;
в) Шәмсия;
г) Миләүшә.
9. Г.Ахунов Хуҗалар романының төп герое
а) Арслан;
б) Кәрим;
в) Шәвәли;
г) Фирүзә.
10. Гомәр Бәширов язган автобиографик әсәр:
а) Намус;
б) Сиваш;
в) Туган ягым яшел бишек.
11. Р.Төхфәтуллинның Авылдашым Нәби әсәренең төп идеясе нинди.
а) ир язмышы ил язмышы;
б) һәр кешегә туган ягы кадерле;
в) дингә ышанмау.
12. Н.Фәттахның Ител суы ака торур әсәрендәге Казаякъ ыруының башында ... тора.
а) Ямгырчы би;
б) Будрач сукман;
в) Тотыш;
13. Хәзинәнең дәвамы кайчан языла (Хуҗалар)
а) 1940;
б) 1950;
в) 1968.
14. Гариф Ахуновның Хәзинә романы нинди хезмәт ияләре турында.
а) иген үстерүчеләр;
б) табиблар;
в) нефть чыгаручылар.
15. Авылдашым Нәби әсәренең һәр бүлеге ... белән тәмамлана.
а) мәкаль;
б) гыйбрәтле сүз;
в) табышмак.
16. Мөхәммәт Мәһдиевнең Без кырык беренче ел балалары исемле беренче әсәре нинди журналда басылып чыга.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

а) Казан утлары;
б) Чаян;
в) Шура.
17. Н.Фәттахның Ител суы ака торур әсәрендәге төп геройның исеме:
а) Күрән би;
б) Тотыш;
в) Койтым бикә.
18. Р.Мөхәммәдиевнең татар авылы тормышын, яшь буын кешеләре һәм өлкәннәр арасындагы үзара мөнәсәбәтләрне тасвирлаган әсәре:
а) Кенәри читлек кошы;
б) Истәлек өчен Гыйлемханга;
в) Сират күпере.
19. Ә.Еникинең кайсы әсәрендә буыннар бәрелеше проблемасы сурәтләнгән.
а) Шаяру;
б) Уяну;
в) Әйтелмәгән васыять.
20. Аяз Гыйләҗевның Әтәч менгә читәнгә әсәрендә араларында низаг чыккан күршеләр.
а) Сәләхетдин белән Мирфатыйх;
б) Саман белән Шәмсетдин;
в) Мирхәт белән Гаяз.
21. Язгы кәрваннәр әсәре кайсы чорны сурәтли.
а)сугыш;
б)тынычлык;
в)ачлык.
22. Хәзинә романында вакыйгалар кайсы авылда бара.
а) Мөслим;
б) Өчиле;
в) Октябрь;
г) Кәлимәт.
23. Хәзинә романындагы Арсланның беренче мәхәббәте
а) Мөнәвәрә;
б) Сәгыйдә;
в) Рушания;
г) Алия.
24. Н.Фәттахның Итил суы ака торур әсәрендә түбәндәге бәйрәмнәрнең кайсылары искә алына.
а) Нәүрүз;
б) Нардуган;
в) Беренче яңгыр туе;
г) Сөмбелә;
д) Сабан туе.
25. А.Расихның Ике буйдак әсәре жанры буенча ...
а) роман;
б) хикәя;
в) пьеса.
26. Сөембикә ханбикәнең фаҗигале тормышын сурәтләгән роман
а) Шайтан каласы;
б) Сөембикә ханбикә һәм Иван Грозный;
в) Сулар үргә аксада.
27.А.Гыйләҗев нинди әсәрләре өчен 1983 нче елда Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе белән бүләкләнә.
а) Җомга көн кич белән, Әтәч менгән читәнгә;
б) Өч аршын җир;
в) Яра.
28. А.Гыйләҗев нинди әсәрендә Мирвәли үзенең эшләп тапкан байлыгын авыл кешеләре белән бүлешергә теләми.
а) Дүртәү;
б) Җиз кыңгырау;
в) Өч аршын җир.
29. М. Хәбибуллинның беренче әсәре
а) Икмәк кадере;
б) Унсигезенче яз;
в) Илчегә үлем юк.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

3. Реферат

Темы 23, 25, 26

1. 1960-1958 нче еллар татар әдәбиятын өйрәнүче галимнәр.
2. 1960-1958 нче еллар татар драматургиясендә жанрлар төрлелеге.
3. 1960-1958 нче еллар татар прозасында роман жанры үсеше.
4. Н.Фәттах иҗатында тарихи шәхесләр.
5. А.Гыйләҗев иҗатында тирәлек һәм яшәеш проблемасы.
6. Татар әдәбиятында Тукай образы.
7. Х.Туфан иҗатында сагыну мотивы.
8. И.Юзеев иҗатында мәхәббәт темасы.
9. Татар әдәбиятында авыл тормышы.
10. Н.Фәттах тарихи әсәрләр авторы.
11. Минем яраткан образым үзегез укыган әдәби әсәрдәге бер образ хакында язарга.
12. Ә.Еники иҗатында психологизм.
13. И.Юзеев иҗатында җырның роле.
14. Татар әдәбиятында тарихи шәхесләр.
15. Г.Бәширов иҗатында табигатьне саклау темасы.
16. Татар әдәбиятында эшчеләр темасы.
17. Г.Бәширов иҗатында фольклор мотивлары.
18. Прозада Бөек Ватан сугышы темасы.
19. Татар әдәбиятында М.Җәлил образы.

4. Письменная работа

Темы 23, 24, 25, 27

1. 1960-1958 нче еллар татар әдәбиятынты нинди иҗтимагый шартларда формалашты.
2. Реализм тарафдарлары дип саналган татар прозаиклары иҗатларында нинди үзгәрешләр булды.
3. Татар әдәбиятында нинди әдәби агымнар һәм юнәлешләр яши.
4. Ватанпәрвәрлек дигән төшенчәне ничек аңлыйбыз һәм нинди әдәби мисалларда күрәбез
5. Авыл темасы кайсы татар язучылары иҗатларында ачык чагыла.
6. 1960-1958 нче еллар поэзиясенең төп билгеләре.
7. Татар әдәбиятында производство темаларын ачык чагылдырган проза әсәрләре. Мисаллар өстендә аңлатыгыз.
8. Г.Бәширов Җидегән чишмә әсәрендә герой һәм заман проблемалары.
9. Татар әдәбиятында шәхес культының чагылышы.
10. Татар әдәбиятында милләт язмышы.
11. М.Әгъләмов иҗатында туган ил, халык һәм милләт язмышы.
12. Драматургиядә заман герое.
13. Татар әдәбиятында эшче образының бирелеше.
14. И.Юзеев драмаларының үзенчәлекле яклары.
15. А.Гыйләҗевның Җомга көн кич белән әсәренең идея?проблематикасы.
16. Н.Фәттах - тарихи әсәрләр авторы. Романнарында сурәтләнгән тарихи чорлар, аларны иҗат иткәндә файдаланылган чыганаклар (романнарының берсенә анализ).
17. Ә.Еники әсәрләренең әдәби эшләнеше (Саз чәчәге, Рәшә, "Гөләндәм туташ хатирәсе").
18. Г.Ахунов иҗаты. Хәзинә яки Идел кызы романына сәнгатьчә анализ.
19. А.Расих - прозаик. Гомуми күзәтү. Романнарының берсенә әдәби анализ.
20. А.Гыйләҗев повестьларының сәнгатьчә эшләнеше, алардагы тема төрлелеге. Әдипнең стиле, язу алымнары (Язгы кәрваннар, Җомга көн, кич белән, Өч аршын җир).
21. Ә.Еники хикәяләре, күңел дөньясының бирелү үзенчәлеге. (Кем җырлады, Бер генә сәгатькә, Әйтелмәгән васыять).
22. Еники хикәяләрендәге психологик һәм лирик детальләрне күрсәтергә.
23. Г.Афзал әсәрләрендә юмор һәм сатира.
24. Ш.Галиев һәм Н.Исәнбәтнең балалар өчен язылган әсәрләре.

Зачет

Вопросы к зачету:

1. 1965 1985 ел татар әдәбиятының үсеш үзенчәлекләре. Чорга гомуми күзәтү. Тарих, сәясәт, мәдәният. Татарстан. Әдәби хәрәкәт. . Бу чор әдәбиятының төп үзенчәлекләре
2. 1965 1985 еллар татар прозасының үсеше. Прозада төп тема юнәлешләре.
3. А.Расихның тормышы һәм иҗаты. Ике буйдак романына әдәби-эстетик анализ.
4. Аяз Гыйләҗев әсәрләрендә шәхес культы чоры гаделсезлекләренә кискен протестның чагылышы (Балта кем кулында яки Йөгез, бер дога әсәрләре буенча).
5. Аяз Гыйләҗев. Тормышы һәм иҗаты. Язгы кәрваннар повестенда яшьләр образларының бирелеше.
6. Әхсән Баяновның Тавыш табигать бүләге әсәренә әдәби анализ.
7. А.Гыйләҗев. Тормыш юлы һәм иҗаты. Хикәяләре. Җомга көн кич белән, Әтәч менгән читәнгә, Өч аршын җир.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

8. Гариф Ахунов әсәрләрендә нефть чыгаручылар образлары (Хәзинә, Хуҗалар романнары).
9. Гариф Ахуновның Идел кызы әсәренең үзәгенә куелган төп мәсьәләләр. Образлар системасы.
10. Г.Бәширов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Хикәяләре. Туган ягым яшел бишек, Җидегән чишмә.
11. М. Мәһдиевнең Кеше китә җыры кала әсәренә әдәби-эстетик анализ.
12. М.Мәһдиевнең Торналар төшкән җирдә әсәренә әдәби анализ.
13. М. Хәбибуллинның Кубрат хан романының темасы, проблематикасы. Төп геройлары.
14. Н. Фәттахның тормыш юлы һәм иҗаты. Кичү романына әдәби-эстетик анализ.
15. Н.Фәттахның Кырык дүртнең май аенда повестена әдәби анализ.
16. Н. Фәттахның тарихи романнарының язылу тарихы, темасы һәм проблематикасы, төп геройлары (Ител суы ака торур яки Сызгыра торган уклар буенча).
17. Р. Төхвәтуллинның тормышы һәм иҗаты. Авылдашым Нәби повестына әдәби анализ.
18. Х. Сәрьян. Бер ананың биш улы әсәренең эчтәлеге һәм әдәби эшләнеше.
19. М. Мәһдиев иҗатына кыскача күзәтү. Без кырык беренче ел балалары, Фронтовиклар, Торналар төшкән җирдә Бәхилләшү. (берсенә) анализ.
20. Ә.Баянов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Тавыш табигать бүләге, Ут һәм су.
21. И.Салахов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Колыма хикәяләре.
22. Э.Касыймов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Чулман оныклар дәрьясы.
23. Н.Дәүли. Тормыш юлы һәм иҗаты. Яшәү белән үлем арасында?.
24. Г.Әпсәләмов. Тормыш юлы һәм иҗаты. Ак чәчәкләр.
25. Ә. Еники. Рәшә (1962), Гөләндәм туташ хәтирәсе повестьлары, Әйтелмәгән васыять(1965) , Матурлык(1964) хикәяләре.
26. Х.Камалов. Һәркемнең гомере бер генә, Безне өйдә көтәләр.

Семестр 8

Текущий контроль

1. Устный опрос

Темы 28, 29, 30, 31

1. 1965 1985 еллар татар поэзиясе. Аның төп үзенчәлекләре.
2. С.Сөләйманова тормыш юлы һәм иҗаты, шигърияте.
3. Т. Миңнуллин иҗатында жанр төрлелеге. Мисаллар өстендә аңлатырга.
4. И.Юзеев - драматург. Кыр казлары артыннан, Соңгы төн, Гашыйклар тавы бер әсәргә анализ.
5. Х. Вахитның Соңгы хат, Мәхәббәтең чын булса драмаларына әдәби анализ.
6. Ш. Хөсәенов. Әниемнең ак күлмәге, Зөбәйдә адәм баласы образлар системасы.
7. Н.Исәнбәт иҗатында комедия жанры Хуҗа Насретдин.
8. 1965 1985 еллар татар драматургиясендә тарихи шәхесләр Мулланур Вахитов, Муса Җәлил Сират күпере.
9. Р.Хәмид тормышы һәм иҗаты. Олы юлның тузаны.
10. Ю.Әминев тормыш юлы һәм иҗаты. Язылмаган законнар, Кан кардәшләр әсәрләренә анализ.

2. Письменная работа

Темы 28, 31

1. 1960-1958 нче еллар татар әдәбиятынты нинди иҗтимагый шартларда формалашты.
2. Реализм тарафдарлары дип саналган татар прозаиклары иҗатларында нинди үзгәрешләр булды.
3. Ватанпәрвәрлек дигән төшенчәне ничек аңлыйбыз һәм нинди әдәби мисалларда күрәбез
4. 1960-1958 нче еллар поэзиясенең төп билгеләре.
5. Татар әдәбиятында производство темаларын ачык чагылдырган проза әсәрләре. Мисаллар өстендә аңлатыгыз.
6. Г.Бәширов Җидегән чишмә әсәрендә герой һәм заман проблемалары.
7. М.Әгъләмов иҗатында туган ил, халык һәм милләт язмышы.
8. Драматургиядә заман герое.
9. Татар әдәбиятында эшче образының бирелеше.
10. И.Юзеев драмаларының үзенчәлекле яклары.

3. Реферат

Темы 28, 30

1. Н.Фәттах иҗатында тарихи шәхесләр.
2. А.Гыйләҗев иҗатында тирәлек һәм яшәеш проблемасы.
3. Татар әдәбиятында Тукай образы.
4. И.Юзеев иҗатында мәхәббәт темасы.
5. Татар әдәбиятында авыл тормышы.
6. Н.Фәттах тарихи әсәрләр авторы.
7. Минем яраткан образым үзегез укыган әдәби әсәрдәге бер образ хакында язарга.
8. Ә.Еники иҗатында психологизм.
9. И.Юзеев иҗатында җырның роле.
10. Г.Бәширов иҗатында табигатьне саклау темасы.
11. Г.Бәширов иҗатында фольклор мотивлары.

12. Татар әдәбиятында М.Җәлил образы.

Экзамен

Вопросы к экзамену:

1. 1965 1985 еллар татар драматургиясенең үсеш үзенчәлекләре.
2. 1965 1985 еллар татар поэзиясе. Аның төп үзенчәлекләре.
3. С.Сөләйманова тормыш юлы һәм иҗаты, шигърияте.
4. Т. Миңнуллин иҗатында жанр төрлелеге. Мисаллар өстендә аңлатырга. Комедияләре, аларның сәнгатьчә эшләнешендәге үзенчәлекләр.
5. Г. Афзалның тормыш юлы һәм иҗаты. Лирик һәм юмористик шигырьләре. Хикәяләре.
6. И.Юзеев. Тормыш юлы һәм иҗаты. Лирик шигырьләре һәм поэмалары. Кыр казлары артыннан, Соңгы төн, Гашыйклар тавы.
7. Х. Вахит тормыш юлы һәм иҗаты. Комедияләренең үзенчәлекләре.
8. Х. Вахитның Соңгы хат, Мәхәббәтең чын булса драмаларына әдәби анализ.
9. Т. Миңнуллин иҗатына кыскача күзәтү. Үзебез сайлаган язмыш, Дуслар җыелган җирдә, Миләүшәнең туган көне, Монда тудык, монда үстек, Әниләр Һәм бәбиләр Илгизәр плюс Вера, Шәҗәрә. пьесалары.
10. Ш.Галиев. Тормыш юлы һәм иҗаты. Шигырьләре һәм поэмалары.

6.4 Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций

В КФУ действует балльно-рейтинговая система оценки знаний обучающихся. Суммарно по дисциплине (модулю) можно получить максимум 100 баллов за семестр, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов.

Для зачёта:

56 баллов и более - "зачтено".

55 баллов и менее - "не зачтено".

Для экзамена:

86 баллов и более - "отлично".

71-85 баллов - "хорошо".

56-70 баллов - "удовлетворительно".

55 баллов и менее - "неудовлетворительно".

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Семестр 1			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	6
Тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.	2	6
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	3	6
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	4	6
Семестр 2			
Текущий контроль			

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.	1	13
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	2	13
Зачет	Зачёт нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Обучающийся получает вопрос (вопросы) либо задание (задания) и время на подготовку. Зачёт проводится в устной, письменной или компьютерной форме. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 3			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	10
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	2	10
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	3	30
Экзамен	Экзамен нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Экзамен проводится в устной или письменной форме по билетам, в которых содержатся вопросы (задания) по всем темам курса. Обучающемуся даётся время на подготовку. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 4			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	10
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	2	20

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	3	20
Зачет	Зачёт нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Обучающийся получает вопрос (вопросы) либо задание (задания) и время на подготовку. Зачёт проводится в устной, письменной или компьютерной форме. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 5			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	6
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	2	6
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	3	6
Семестр 6			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	10
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	2	8
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	3	14
Экзамен	Экзамен нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Экзамен проводится в устной или письменной форме по билетам, в которых содержатся вопросы (задания) по всем темам курса. Обучающемуся даётся время на подготовку. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 7			
Текущий контроль			

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Форма контроля	Процедура оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций	Этап	Количество баллов
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	10
Тестирование	Тестирование проходит в письменной форме или с использованием компьютерных средств. Обучающийся получает определённое количество тестовых заданий. На выполнение выделяется фиксированное время в зависимости от количества заданий. Оценка выставляется в зависимости от процента правильно выполненных заданий.	2	10
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	3	10
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	4	20
Зачет	Зачёт нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Обучающийся получает вопрос (вопросы) либо задание (задания) и время на подготовку. Зачёт проводится в устной, письменной или компьютерной форме. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50
Семестр 8			
Текущий контроль			
Устный опрос	Устный опрос проводится на практических занятиях. Обучающиеся выступают с докладами, сообщениями, дополнениями, участвуют в дискуссии, отвечают на вопросы преподавателя. Оценивается уровень домашней подготовки по теме, способность системно и логично излагать материал, анализировать, формулировать собственную позицию, отвечать на дополнительные вопросы.	1	10
Письменная работа	Обучающиеся получают задание по освещению определённых теоретических вопросов или решению задач. Работа выполняется письменно и сдаётся преподавателю. Оцениваются владение материалом по теме работы, аналитические способности, владение методами, умения и навыки, необходимые для выполнения заданий.	2	20
Реферат	Обучающиеся самостоятельно пишут работу на заданную тему и сдают преподавателю в письменном виде. В работе производится обзор материала в определённой тематической области либо предлагается собственное решение определённой теоретической или практической проблемы. Оцениваются проработка источников, изложение материала, формулировка выводов, соблюдение требований к структуре и оформлению работы, своевременность выполнения. В случае публичной защиты реферата оцениваются также ораторские способности.	3	20
Экзамен	Экзамен нацелен на комплексную проверку освоения дисциплины. Экзамен проводится в устной или письменной форме по билетам, в которых содержатся вопросы (задания) по всем темам курса. Обучающемуся даётся время на подготовку. Оценивается владение материалом, его системное освоение, способность применять нужные знания, навыки и умения при анализе проблемных ситуаций и решении практических заданий.		50

7. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

7.1 Основная литература:

1. Яхин Ф.З. Әдәбият укыганда: фәнни тикшеренүләр [Электронный ресурс] / Ф.З. Яхин. -Казан: Сүз нәшрияты, 2014. - URL:https://dspace.kpfu.ru/xmlui/viewer?file=21807;978-5-98356-236-3.pdf&sequence=1&isAllowed=y

2. Яхин Ф.З. Гасырдан - гасырга: яңа заман әдәбиятына [Электронный ресурс] / Ф.З. Яхин. - Казан: Сүз нәшрияты, 2014. - URL : https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21806/978-5-98356-233-.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Яхин Ф.З. Борынгы һәм урта гасырлар татар әдәбияты: югары уку йортлары һәм мәктәпләр өчендәреслек-кулланма. [Электронный ресурс] / Ф.З. Яхин. - Казан: Раннур, 2011. - 188 б. - URL : https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/22216/5-900049-74-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7.2. Дополнительная литература:

1. Галимуллин Ф.Г. ГАЗИЗ ГУБАЙДУЛЛИН И ГАЛИМДЖАН ИБРАГИМОВ: ПОЛИТИЧЕСКИЕ И ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ПРОТИВОРЕЧИЯ / Ф.Г. Галимуллин // ИСЛАМ И ТЮРКСКИЙ МИР: ПРОБЛЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ, ЯЗЫКА, ЛИТЕРАТУРЫ, ИСТОРИИ И РЕЛИГИИ. Материалы VIII Международной тюркологической конференции, 22.04.2016-22.04.2016. ? Казань, 2016. ? Режим доступа: https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/102981/ITWPELLHR_100_103.pdf?sequence=-1&isAllowed=y

2. Галиуллин Т.Н. ?САЯХАТНАМЕ? - ЛИТЕРАТУРНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ В ИСТОРИЮ // Ученые записки КФУ. Гуманитарные науки. ? 2008. ? Т. 150. кн. 6. - С. 137-143. - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/25619/150_6_gum_15.pdf

3. Воронова Л.Я. Проблемы литературного образования молодежи в Казанском университете (кон. XIX - нач. XXв.) // Михаил Муравьев и его время: сборник статей и материалов Четвертой Всероссийской научно-практической конференции ?Михаил Муравьев и его время. Посвящение Союзу трех Поэтов: Гаврилы Державина, Николая Львова и Михаила Муравьева? / под ред. А.Н. Пашкурова, Л.Я. Вороновой, А.Ф. Галимуллиной. - Казань: РИЦ, 2013. - С. 123 ? 133. - URL:http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/34226/mnm13_123_133.pdf

8. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети "Интернет", необходимых для освоения дисциплины (модуля)

Библиотека учебной и научной литературы - http://sbiblio.com/biblio

Персональный помощник педагога - http://pedsovet.org

Фестиваль педагогических идей ? Открытый урок? - http://festival.1september.ru

9. Методические указания для обучающихся по освоению дисциплины (модуля)

Вид работ	Методические рекомендации
лекции	Важно внимательно слушать лектора, отмечать наиболее существенную информацию и кратко записывать ее в тетрадь. Сравнивать то, что услышано на лекции с прочитанным и усвоенным ранее, укладывать новую информацию в собственную, уже имеющуюся, систему знаний. По ходу лекции важно подчеркивать новые термины, устанавливать их взаимосвязь с понятиями, научиться использовать новые понятия в процессе обучения.
практические занятия	Зная тему практического занятия, необходимо готовиться к нему заблаговременно. Для этого необходимо изучить лекционный материал, соответствующий теме занятия и рекомендованный преподавателем материал из учебной литературы. А также выполнить все задания, которые были предложены для самостоятельного выполнения на предыдущей лекции или практическом занятии.
самостоятельная работа	Приступая к самостоятельной работе, необходимо получить следующую информацию: - цель изучения конкретного учебного материала; - место изучаемого материала в системе знаний, необходимых для формирования специалиста; - перечень знаний и умений, которыми должен овладеть студент; - порядок изучения учебного материала; - источники информации; - наличие контрольных заданий; - форма и способ фиксации результатов выполнения учебных заданий; - сроки выполнения самостоятельной работы.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Вид работ	Методические рекомендации
тестирование	Результатом самостоятельной работы должна быть систематизация и структурирование учебного материала по изучаемой теме, включение его в уже имеющуюся у студента систему знаний. После изучения учебного материала необходимо проверить усвоение учебного материала с помощью предлагаемых контрольных вопросов и при необходимости повторить учебный материал. Основными способами приобретения знаний, как известно, являются: чтение учебника и дополнительной литературы, рассказ и объяснение преподавателя, решение задач, поиск ответа на контрольные вопросы. Приобретение новых знаний требует от учащегося определенных усилий и активной работы на каждом этапе формирования знаний. Знания, приобретенные учащимся в ходе активной самостоятельной работы, являются более глубокими и прочными. Студент сталкивается с необходимостью понять и запомнить большой по объему учебный материал. Запомнить его очень важно, так как даже интеллектуальные и операционные умения и навыки для своей реализации требуют определенных теоретических знаний. Следует выполнять рекомендуемые упражнения и задания.
письменная работа	Основными способами приобретения знаний, как известно, являются: чтение учебника и дополнительной литературы, рассказ и объяснение преподавателя, решение задач, поиск ответа на контрольные вопросы. Приобретение новых знаний требует от учащегося определенных усилий и активной работы на каждом этапе формирования знаний. Знания, приобретенные учащимся в ходе активной самостоятельной работы, являются более глубокими и прочными. Студент сталкивается с необходимостью понять и запомнить большой по объему учебный материал. Запомнить его очень важно, так как даже интеллектуальные и операционные умения и навыки для своей реализации требуют определенных теоретических знаний.
реферат	При выполнении самостоятельной работы рекомендуется: - записывать ключевые слова и основные термины, - составлять словарь основных понятий, - составлять таблицы, схемы и т.д. - писать краткие рефераты по изучаемой теме. Следует выполнять рекомендуемые упражнения и задания. Результатом самостоятельной работы должна быть систематизация и структурирование учебного материала по изучаемой теме, включение его в уже имеющуюся у студента систему знаний
устный опрос	После изучения учебного материала необходимо проверить усвоение учебного материала с помощью предлагаемых контрольных вопросов и при необходимости повторить учебный материал. Основными способами приобретения знаний, как известно, являются: чтение учебника и дополнительной литературы, рассказ и объяснение преподавателя, решение задач, поиск ответа на контрольные вопросы. Приобретение новых знаний требует от учащегося определенных усилий и активной работы на каждом этапе формирования знаний. Знания, приобретенные учащимся в ходе активной самостоятельной работы, являются более глубокими и прочными. Студент сталкивается с необходимостью понять и запомнить большой по объему учебный материал. Запомнить его очень важно, так как даже интеллектуальные и операционные умения и навыки для своей реализации требуют определенных теоретических знаний.
зачет	При подготовке к зачету необходимо - опираться на источники, которые разбирались на семинарах в течение семестра; - необходимо систематизировать, запомнить учебный материал, научиться применять его на практике (в процессе лингвистического анализа). Каждый экзаменационный билет содержит три вопроса.
экзамен	При подготовке к экзамену необходимо - опираться на источники, которые разбирались на семинарах в течение семестра; - необходимо систематизировать, запомнить учебный материал, научиться применять его на практике (в процессе лингвистического анализа). Каждый экзаменационный билет содержит три вопроса.

10. Перечень информационных технологий, используемых при осуществлении образовательного процесса по дисциплине (модулю), включая перечень программного обеспечения и информационных справочных систем (при необходимости)

Освоение дисциплины "История родной литературы" предполагает использование следующего программного обеспечения и информационно-справочных систем:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Операционная система Microsoft Windows Professional 7 Russian

Пакет офисного программного обеспечения Microsoft Office 2010 Professional Plus Russian

Браузер Mozilla Firefox

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен обучающимся. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, учебно-методические комплексы, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего образования (ФГОС ВО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе Издательства "Лань" , доступ к которой предоставлен обучающимся. ЭБС Издательства "Лань" включает в себя электронные версии книг издательства "Лань" и других ведущих издательств учебной литературы, а также электронные версии периодических изданий по естественным, техническим и гуманитарным наукам. ЭБС Издательства "Лань" обеспечивает доступ к научной, учебной литературе и научным периодическим изданиям по максимальному количеству профильных направлений с соблюдением всех авторских и смежных прав.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента", доступ к которой предоставлен обучающимся. Многопрофильный образовательный ресурс "Консультант студента" является электронной библиотечной системой (ЭБС), предоставляющей доступ через сеть Интернет к учебной литературе и дополнительным материалам, приобретенным на основании прямых договоров с правообладателями. Полностью соответствует требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего образования к комплектованию библиотек, в том числе электронных, в части формирования фондов основной и дополнительной литературы.

11. Описание материально-технической базы, необходимой для осуществления образовательного процесса по дисциплине (модулю)

Освоение дисциплины "История родной литературы" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

12. Средства адаптации преподавания дисциплины к потребностям обучающихся инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья

При необходимости в образовательном процессе применяются следующие методы и технологии, облегчающие восприятие информации обучающимися инвалидами и лицами с ограниченными возможностями здоровья:

- создание текстовой версии любого нетекстового контента для его возможного преобразования в альтернативные формы, удобные для различных пользователей;

- создание контента, который можно представить в различных видах без потери данных или структуры, предусмотреть возможность масштабирования текста и изображений без потери качества, предусмотреть доступность управления контентом с клавиатуры;

- создание возможностей для обучающихся воспринимать одну и ту же информацию из разных источников - например, так, чтобы лица с нарушениями слуха получали информацию визуально, с нарушениями зрения - аудиально;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

- применение программных средств, обеспечивающих возможность освоения навыков и умений, формируемых дисциплиной, за счёт альтернативных способов, в том числе виртуальных лабораторий и симуляционных технологий;

- применение дистанционных образовательных технологий для передачи информации, организации различных форм интерактивной контактной работы обучающегося с преподавателем, в том числе вебинаров, которые могут быть использованы для проведения виртуальных лекций с возможностью взаимодействия всех участников дистанционного обучения, проведения семинаров, выступления с докладами и защиты выполненных работ, проведения тренингов, организации коллективной работы;

- применение дистанционных образовательных технологий для организации форм текущего и промежуточного контроля;

- увеличение продолжительности сдачи обучающимся инвалидом или лицом с ограниченными возможностями здоровья форм промежуточной аттестации по отношению к установленной продолжительности их сдачи:

- продолжительности сдачи зачёта или экзамена, проводимого в письменной форме, - не более чем на 90 минут;

- продолжительности подготовки обучающегося к ответу на зачёте или экзамене, проводимом в устной форме, - не более чем на 20 минут;

- продолжительности выступления обучающегося при защите курсовой работы - не более чем на 15 минут.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной язык и литература, дошкольное образование .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ